MA 12 OLDAL

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürgönycím: Közlöny. Arad. :—: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

ARA 3 LEI

Előfizetési ár: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lei. Külföldre havonta 50 Leivel több. :—: Egyes szám 3 Lei. Vasárnap 5 Lei. :—: Bucurestiben 50 bani felár. :: Hirdetések tarifa szerint. ::

49-ik évfolyam, 225. szám ✸ Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1897—1932. ✸ Kedd, 1934. október 9

Két miniszter is

keresztül-utazott az elmult napon Aradon. Ezen a városon, amelyet a mindenkori kormánykörök mostohagyermekként kezelnek. Alkalmunk volt meghallgatni Aradon a legfrissebb erdélyi, tehát egyben kisebbségi miniszter, Pop Valer dr. szavait is, amelyekben annak a szándékának adott kifejezést, hogy visszatér még mihozzánk pár hét elteltével, hogy tanulmányozhassa és megismerhesse ennek a városnak lakóit és lakóinak életét. Kivánatos is, hogy az uj kisebbségi miniszter minél előbb meg is tartsa szavát.

Ha Pop Valer dr. csak ezután kivánja megismerni Aradot és az aradi viszonyokat, mi föltétlenül előnyben vagyunk az uj erdélyi miniszterrel szemben, mert mi már ismerjük őt. Főleg Erdély katholikus magyarságának volt alkalma őt megismerni akkor, amidőn könyve, — amelyben az erdélyi és bánsági római katholikus egyházak jogi és alkotmányjogi helyzetével foglalkozott, — megjelent. Tanulmányában tárgyilagosságra törekvő és igazság-kutató politikus szellemi portréja tárult elénk,

A magyar kisebbségi érdekekért harcol az Aradi Közlöny

Pop Valer dr., mint igazságügyminiszter, vagy mint a Skoda-ügy vizsgálóbizottsági exponense, magas megbizatásai ellenére sem tagadta meg egyszer sem az igazság iránti vonzalmát és ilyen előzmények után joggal várhatjuk ezuttal is, hogy ezt a szerencsés tulajdonságát megőrzi az uj bizalmi méltóságában is.

A kisebbségi miniszter lugoji szerepléséről részletes tudósitást talál lapunk belső hasábjain az olvasó. Pop Valer dr. a lugoji görögkatholikus kathedrális avató-ünnepségein is talált szavakat az uralkodó előtt annak érdekében, hogy rámutasson a megjelent kisebbségi egyházfejedelmek jelenlétének szimbolumaira: xxxxxxxxxx Miért ne hihetnénk, hogy egy tárgyilagos, jóindulatu és elfogulatlan kisebbségi miniszter igazságot szolgáltat egyszer ennek a városnak számára is, x x x x x x x x x Miért ne remélhetnénk, hogy éppen az uj erdélyi miniszter előtt találnak meghallgatásra Aradon x x a kisebbségi sérelmek x x x Ha eljön miközénk x x x megismeri ennek a városnak életét, szorgalmát és érvényesüniakarását, x x x x x x x x x x x x x És mint akadtak szavai a lugoji görögkeleti uj kathedrális falai alatt a kisebbségi egyházfőkhöz és egyházvezetők számára, — ugy bizonnyal nem haladhat el némán az aradi magyarság xxxx kivánságai és xxxx panaszai előtt sem. És amint az igazság szellemében járt el eddig, ugy az igazság szellemében kell jogot szolgáltatnia az aradi magyarság jogai és élniakarása részére is.

Figyelemmel várjuk a kölcsönös ismerkedés óráit, mert biztatók a jelek. Erdély uj minisztere csak tartsa meg továbbra is maga mellett örök utitársként a régi igazságszeretetét

Olvassa és terjessze az Aradi Közlönyt

Titulescu Sinaiában

Nagyjelentőségü tárgyalások folytak hétfőn az uralkodó, a miniszterelnök és a lemondott külügyminiszter között

Bucurestiből jelentik: Titulescu volt külügyminiszter ma déli egy órakor Savel Radulescu kiséretében megérkezett Sinaiaba, ahol délután királyi audiencián jelent meg. Délben Tatarescu miniszterelnök a fővárosból Sinaiaba utazott, hogy ott Titulescuval találkozzék. Kormánykörökben nagy optimizmussal tekintenek a találkozás elé, biztosra veszik, hogy megegyezés jön létre és Titulescu ujból átveszi a külügyi tárcát. Tatarescu miniszterelnök Titulescuval együtt ma este visszatér a fővárosba.

Az esti órákban közlik, hogy Tatarescu miniszterelnök ma délután 4 órakor Sinaiaba érkezett és a Tabacovici-villában másfél órás tanácskozást folytatott Titulescuval. A volt külügyminiszter fél hat órakor Savel Radulescu volt külügyi államtitkárral együtt kihallgatáson jelent meg a királynál. Este hét órakor véget ért az audiencia, amely után Titulescu kijelentette a reá várakozó ujságiróknak, hogy nincs mondanivalója. A királyi palotából ismét a Tabacovici-villába ment és itt ujabb megbeszéléseket folytatott Tatarescuval. A miniszterelnök előreláthatólag a késő esti órákban szintén kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál.

Vérbefojtották a spanyol forradalmat

— Csupán öt maradt életben a felkelő katalán gárda tagjai közül — Ünneplik Madridban a kormány győzelmét

Menekül Azana volt miniszterelnök

Madridból jelentik: Hivatalos jelentés szerint a kormány a lázadók felett teljes győzelmet aratott és a nép a győzelem hirét nagy lelkesedéssel vette tudomásul. Reggel a miniszterelnök lakása előtt

tizezer főre tehető tömeg gyült össze, amely melegen ünnepelte Lerouxot.

Amikor a miniszterelnök eltávozott lakásából, közrefogták autóját és a belügyminiszteriumig elkisérték. A lelkes tüntetés közben a miniszterelnök gépkocsija alig tudott eljutni a belügyminiszterium palotájáig. Ott is tovább ünnepelték és a tömeg csak akkor nyugodott meg, amikor a minisztertanácsra összegyült kormánytagok *Leroux*-val megjelentek a palota erkélyén. Később, amikor a miniszterelnök innen a köztársasági elnökhöz ment, az ujjongó tömeg szintén elkisérte. Az utvonalon mindenütt kendőt lobogtattak az ablakokból. Ugyanezen hirforrás szerint a vidéki törvényhatóságok sorra küldenek feliratokat, amelyek szerint ragaszkodásukat fejezik ki a kormány iránt.

Párisi táviratok arról adnak hirt, hogy a spanyol fővárosból még mindig érkeznek a hirek a harcokról. Hir szerint a forradalmárok vasárnap éjszaka ujabb heves harcot folytattak a rendőrök és a katonaság ellen. A katonai parancsnokság intézkedésére az uccai világitást az egész fővárosban megszüntették, ugy hogy a felkelők és a kormány csapatai teljes sötétségben lövöldöztek egymásra. Éjfélkor a felkelő csapat egy része megtámadta Leroux miniszterelnök lakását és az ablakokra több lövést adott le. A miniszterelnök azonban ebben az időben nem tartózkodott lakásán.

A barcelonai forradalom leveréséről a következő ujabb jelentések érkeztek:

Barcelonában négyezer forradalmár vette fel a harcot a karhatalmi csapatok ellen.

A forradalmi csapatok törzsét háromezer rohamosztagos képezte, akikhez ötszáz katalán paraszt és ötszáz fiatalember csatlakozott. Amikor a karhatalmi csapatok visszafoglalták a kormányzósági palotát, a forradalmárok az uccán vették fel a harcot a katonasággal, amely lépésről-lépésre szoritotta vissza őket. Hir szerint

az ötszáz katalán közül csak öt maradt életben. Madridból ujabb légi-rajt küldöttek a katalán forradalom teljes leverésére.

Hir szerint a barcelonai forradalom letörése annak is tulajdonitható, hogy a forradalmárok között széthuzás volt, mert sokan nem helyeselték Kompanys elnök és Parras tábornok magatartását. Ma délben Barcelonában ismét helyreállt a rend. A villamosforgalom is megindult, az autótaxik ismét közlekedtek, a gyárakban felvették a munkát. Az uccák külső képe felvette megszokott nyugalmát.

Hivatalos közlés szerint Azana volt miniszterelnököt még nem fogták el, de a rendőrség már nyomában van. Madridban még a déli órákban is tart az általános sztrájk.

A fővárosban tegnap este kisebb összeütközések voltak.

Az északi pályaudvar környékén a forradamárok és a rendőrök között heves puskatüzelés folyt le és a rendőrök több rohamot intéztek a forradalmárok ellen.

A belügyminiszter jelentése szerint Asturiában katonai csapatok szálltak partra és megkezdték az előnyomulást.

Ezen a vidéken mintegy 6000 felkelő tartotta rémületben a lakosságot.

Parras tábornok felett, aki a vezérkari palotából az ellentállást vezette, gyorsitott katonai biróság fog itélkezni. Az asturiai szénmedencében lévő felkelőket repülőgépek bombázták. Ez alkalommal rendkivül sokan veszitették életüket. A kormány elhatározta, hogy már kedden a kortez elé terjeszti

a sztrájkjog eltörléséről, a polgárok lefegyverzéséről és a halálbüntetés visszaállitásáról

szóló törvényjavaslatokat.

San Sebastianban tüzérség segitségét kellett igénybevenni és csak ugy tudták leverni a felkelést.

Nagy lendülettel és eredményesen folynak az aradi és aradmegyei Magyar Párt szervező gyülései

Lelkes fogadtatás az aradmegyei községekben

Az aradi és aradmegyei Magyar Párt vezetősége, — mint az *Aradi Közlöny* napokkal ezelőtt beszámolt róla, — lendületteljes szervező-akciót inditott anak érdekében, hogy a megye szétszórtan élő magyarságát beszervezze. Az uj tisztujitó-közgyülések folyamata az egyes megyei altagozatoknál már hetek óta megindult és a gyülések nagy érdeklődés mellett, a magyarság lélekemelő számu részvételével zajlottak le, igy a közelmultban Socodoron, Vânataron és Satul-Nou községekben, mig az elmult vasárnap Sfantul-Anan és Sofronean.

Az aradi központi pártvezetőség képviseletében dr. *Parecz* Béla helyettes elnök, dr. *Velcsov* Géza választmányi tag, *Lantos* Miksa választmányi tag és dr. *Szuchy* Pál megyei tanácstag vettek részt ezeken a gyüléseken és a központi kiküldöttek szépen felépitett beszédeit, amelyekben a pártegység szükségességét, fontosságát és előnyeit ismertették, mindenütt lelkesen fogadták. Dr. *Parecz* Béla h. elnök szavai minden tagozatnál mély hatást váltottak ki és nagy megértésre találtak azok a komoly elgondolások, melyeket a tagozatok életképessége és kötelességei szempontjából ismertetett. Dr. *Velcsov* Géza lendületes előadásai felvillanyozták a vidéki tagozatok szunnyadó készségeit és uj erőt öntöttek azokba is, akik a nyomasztó gazdasági helyzetnél fogva már apatikusan viselték kisebbségi sorsukat. Dr. *Szuchy* Pál megyei tanácstag az aktuális megyei ügyekről tájékoztatta a tagozatokat, amit a nagyszámu gyülekezet nagy figyelemmel hallgatott meg. *Lantos* Miksa beszédei mindenütt az ügyes népszónok hatását érték el. Élénk és könnyü összehasonlitásokat tett a népnek magyar kötelességeiről és a párt iránti támogatás szükségességéről s beszéde mindenütt általános tetszést és lelkesedést váltott ki. A szervezési munkát *Fränkel* Alfréd főtitkár végzi a szükséges körültekintéssel és alapossággal, mely az ilyen szervezési munkának fő feltétele.

Az egyes uj megyei tagozati vezetőségek az alábbi összetételben alakultak meg:

SOFRONEA: Diszelnök: Purgly László. Elnök: Pál Gábor. Alelnök: Schönborn Péter. Titkár: Varga István. Jegyző: Lengyel Gyula. Pénztárnok: Kerekes János. Ellenőrök: Molnár Géza, Hegedüs Mihály, Mézes Pál.

Intézőbizottság: Id. Nagy János, Gyüre Mátyás, Kurilla Péter, Nagy István, Kotron Bernát, D. Molnár János, idősb. Nagy Pál, ifj. Nagy Pál, Lakatos János, Horváth Sándor.

SFANTUL-NOU: Diszelnök: Rauchbauer Nándor szöllőbirtokos. Elnök: ifj. Mandl Antal földbirtokos. Alelnökök: Hönigesz Kajetán földbirtokos és Szücs József mészáros. Titkárok: ifj. Szentendrey Béla kereskedő és Gantner József kereskedő. Jegyző: Bercse Géza. Pénztárnok: Gaál Antal gyógyszerész. Ellenőrök: Horn Rudolf szücs és Teuber István.

Intézőbizottság: Ackermann Mihály, Ackermann Károly, dr. Bogdánovits Zoltán, Bondár András, Bercse Lajos, Demkó István, Eberhardt János, Enczminger Mihály, Eberhardt József, Frank Lajos, Fränkl Leó, Gantner Károly, Goldzieher Pál, Gantner István, Hopp Lajos, Kintzig János, Kovács Gyula, Kollár János, Kiss László, Mandl Aladár, Nagy Ferenc, Princzinger Mihály, Revilák Lambert, Revilák György, Raáb Lajos, Szoráth Dániel, Szabó Jenő, Szentendrey Lajos, Scherer Károly, Steiner Izidor, Weng János, Zimmermann Oszkár.

VANATORI: Az elnöki széket nem töltötték be. Ideiglenesen viszi az ügyeket Berecz Sándor. Alelnökök: K. Vékás Lajos és Kovalcsik Imre. Titkár: Berecz Sándor. Pénztárnok: Bodó Lajos. Ellenőrök: Borbély Lajos és G. Vágó Ferenc.

Intézőbizottság: Bojtos Lajos, Cs. Vágó Sándor, Bittermann Aladár, Vágó Mihály, Szücs István, Kolozs András, Gáll Ferenc, Vékás István, Berecz István, Mikló Lajos, Bondár Sándor, Simon József.

SOCODOR: Elnök: Balázs Mózes plébános. Alelnökök: Szécsényi József és Juhász István. Titkár: Töröcsik János. Pénztárnok: Juhász Péter. Ellenőrök: Balázs József és Süle József.

Intézőbizottság: Kiss Joachim, Tóth Imre, Lovász János, Nagy György, ifj. Nagy Antal, Julián E. Mihály, Pálffy Sándor, Somogyi József, Golyha Imre, ifj. Nagy János.

SATUL-NOU: Diszelnök: Bikádi József. Elnök: Szekeres István. Alelnökök: Bartha Lajos és id. Kádár Mátyás. Titkár: ifj. Kádár Mátyás. Pénztárnok: Mucsi András. Ellenőrök: Kisander Sándor és Németh Mihály.

Intézőbizottság: Kovács Ferencz, Gál Antal, Kádár András, Pusztai Lajos, Szeles István, Szücs Sándor, Csapó János, Szalok József, ifj. Molnár János, Kiss György, Kovács Imre, Tanács Imre, Bartha Béla, Bartha László, Makai István.

A CORVIN nyomda készitésében

folyó hó 20-ig ujabb müvem jelenik meg. Egy németnyelvü eszmefuttatásról van szó és ez alkalommal is kérem a könyvolvasó közönség jólmegérdemelt szives pártfogását. A könyv már most megrendelhető a szerzőnél, esetleg a nyomda cimén. Az ár példányonként füzve 80.— lej. 4281

Gross Adolf, Str. Moise Nicoara 2. sz., I. em.

Nyilvánosságra hozták a belföldi kölcsön feltételeit

A király és a miniszterelnök rádióbeszédei a kölcsön érdekében

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt értekezletet tartottak a pénzügyminiszteriumban *Slavescu* pénzügyminiszter elnökletével a belföldi kölcsön ügyében. Elfogadták a belföldi kölcsön kibocsátási tervezetét, amely szerint *a kibocsájtási árfolyam 88 lesz, tehát ezer lejes cimletért az aláirónak 880 lejt kell fizetnie. Az amortizáció 12 százalékos, mig a kamat 4 és fél százalék lesz. Ezenkivül sorshuzás utján jutalmakat adnak az aláiróknak, még pedig 40 darab, egyenkint három milliós, 80 egymilliós, 160 félmilliós, 160 negyedmilliós és 1060 százezer lejes nyereményt sorsolnak ki a kötvények tulajdonosai között.* Más kedvezmények: az aranykurzus biztositása, valamint az adómentesség lesznek. A belföldi kölcsön kibocsájtási feltételei holnap jelennek meg a hivatalos lapban. *Károly király és Tatarescu miniszterelnök rádióbeszédet tartanak a kölcsön érdekében, amelynek aláirása november elsején kezdődik meg.*

Felmentették dr. Momák Döme aradi ügyvédet

egy cluji bankigazgatóval folyó perében

Az aradi törvényszék itélete megállapitja, hogy az ügyvédnek jogában áll kritizálni a tanuvallomásokat.

Ma hozott itéletet az aradi törvényszék abban a perben, amelyet *László* Endre cluji bankigazgató inditott dr. *Momák* Döme ismert aradi ügyvéd ellen. Mint beszámoltunk róla, Momák dr. az albaiuliai római katholikus püspökséget képviselte egy polgári perben és a Legfelsőbb Semmitőszékhez intézett felebbezésben *erős kritika alá vette az egyes tanuvallomásokat.* Ezek között szerepelt *László* cluji bankigazgató vallomása is. A cluji bankigazgató sértőnek találta a vallomására vonatkozó kitételeket és becsületsértési pert inditott az aradi ügyvéd ellen. Elsőfokon a járásbiróság *felmentette Momák dr.-t,* mire a bankigazgató jogi képviselője felebczést jelentett be. Az aradi törvényszék előtt Momák dr. ujólag kifejtette, hogy *az ügyvédtörvény értelmében nem vonható felelősségre az ügyvéd, ha kliense érdekében kritikát gyakorol az egyes tanuvallomások felett és ezért nem inditható ellene eljárás.* A törvényszék ma hirdette ki itéletét, amelyben *teljes egészében elfogadta Momák dr. érvelését és felmentette az ügyvédet, azzal az indoklással, hogy a kritikával csak kliense érdekeit szolgálta.*

Túlbuzgalom

Irta: DANIEL POIRÉ

A felnyiló ajtó keretében megjelent Boujeois doktor és udvarias kézmozdulattal jelezte, hogy a következő páciens jöhet. Egy fiatal nő állott fel. Olyen nesztelenül suhant be a rendelőbe, mintha vattán járna.

Az orvos szakértő tekintete végigsiklott a nőn. A diagnosztikának sokszor nagy támasza a külső megjelenés. Boujeois doktor rögtön tudta, hogy egy csupaideg növel áll szemközt. Ahogy a retiküljét gyömöszölte, ahogy a száját harapdálta, ahogy tekintete nyugtalanul körülrepdesett, csupa idegességet lehelt. Egyébként nagyon csinos volt.

— Parancsoljon, asszonyom!... — s az orvos az iróasztal melletti karosszékre mutatott — mi a panasza?

— Tulajdonképpen semmi komoly, doktor ur... csak a folytonos álmatlanság következtében rettenetesen fáradt vagyok.

— Na, ez nem veszélyes... Talán tulsokat vacsorázik?

— Ellenkezőleg!... soha mást, mint főzeléket és gyümölcsöt.

— Vagy a munkával tulerőlteti magát?

— Azt sem mondhatnám. Hétköznap csak egy órát dolgozom, vasárnap kétizben egy-egy órát. Tegnap óta szerződés nélkül vagyok, de azt hiszem, ez nem fog sokáig tartani.

—Ha szabad tudnom, mit dolgozik?... mert ez bizonyára egybefügg az álmatlanságával.

— Médium vagyok, — felelte egyszerüen a fiatal nő.

Boujeois doktor ugy meredt rá, mintha hirtelenében ő is hipnotizálták volna. Egy médium, aki nem tud aludni!... ez egészen uj eset. De a páciens már kérdés nélkül folytatta: — Marsya vagyok, a hires francia fakirnak, Théobaldnak a médiuma.

— A, igen... láttam a plakátokat!

— Őt magát kell látnia. Nagyszerü ember!

— Hát kérem, az az egész baj gyökere, hogy hivatása gyakorlása közben áthelyzte a rendes alvási időt, megzavarta a normális egyensulyt. Tulsokat alszik, ezért nem tud aludni.

Az orvos ezzel a paradoxonnal nem tapintott az igazságra. Marsya kiasszony azért nem tudott aludni, mert fülig szerelmes volt a hipnotizőrjébe. A szép Théobald egyszerüen nem látta, vagy nem akarta észrevenni s ez a kétségbeejtő közöny megzavarta Marsya kisasszony lelki nyugalmát. Éjjelenként álmatlanul hánykolódott ágyában.

— Bármi legyen álmatlanságom oka, doktor ur, segitenie kell, mert tovább nem birom...

— Hát kérem!... felirok egy kitünő és ártalmatlan altatót.

Az altató fényesen bevált. Marsya kisasszony estétől reggelig egyfolytában aludt, reggel kipihenten, frissen ébredt. Valósággal ujászületett. Mig aztán egy délelőtt a szép Théobald telefonált, hogy még ez este megkezdik előadásaikat egy előkelő music-hallban.

Marsya kisasszony, ahelyett, hogy örült volna ez előnyös, uj szerződésnek, megijedt. Ki tudja, hogy a pompásan átaludt éjszakák után sikerül-e majd ott a szinpadon, a közönség előtt is elaludnia? Ha Théobald hipnotizálása eredménytelen maradna, vége a karrierjének és egyben a szerelmének is. Szinte látta maga előtt a hipnotizőr hiábavaló kisérletezését, hallotta a közönség gunyos nevetését, sipolást, fütyülést.

Még akkor is kinozta ez a félelem, mikor Théobald kifogástalan frakkjában bejelentette a közönségnek a hires médium bemutatását. Lopva, hirtelen lenyelt két altatópasztillát és Théobald karján biztos léptekkel ment ki a szinpadra a közönség elé.

A köszöntő taps után Marsya leült a szinpad közepén álló karosszékbe és Théobald igy szólt:

— Most el fogom altatni a médiumot.

Alighogy egy-kétszer végigsimitotta Marsya homlokát, Marsya két karja ernyedten lehanyatlott, feje előrecsuklott és már mélyen aludt. Théobald maga is csodálkozott. Ennyire gyorsan még sose sikerült médiumát elaltatnia. Figyelmesen nézte Marsyát, hallgatta szabályos lélegzését. Ez sehogy se látszott delejes álomnak, inkább mély, megtorpant alvásnak, aminőből az alvót csak nehezen lehet felrázni.

Théobald néhány pillanatig belső rémülettel meredt médiumára. Homlokán verejtékcseppek gyöngyöztek.

— Ha nem tudom felébreszteni, — gondolta — elvesztem.

Mintha a hipnotizálást folytatná, karonragadta a médiumot, körmét minden erejéből a husába vájta, kékre csipte. Marsya megreszketett, de mélyen aludt tovább. Théobald fejvesztett izgalmában Marsya haját cibálta, a fejét lóbálta, vállánál rázta, végül pofozta. Pedig mindez nem tartozott a programmhoz. Minden hiábavaló volt, a médiumot nem tudta visszacsábitani Morfeusz karjaiból. Ekkor megadón fordult az izgatottan, feszülten figyelő közönséghez és bejelentette: Hölgyeim és uraim, bocsánatukat kérem, de nem folytathatom az ébresztési kisérleteket. Akaratlanul visszaéltem delejező hatalmammal. Marsya kisasszonyt tulmélyen elaltattam.

„Mindenki számithat segitségemre," mondotta a király Lugojon

„Nem nézhetünk arra, hogy milyen ruhát hord a pap, mely fajhoz tartozik" — Pop Valér dr. erdélyi miniszter beszéde

A kisebbségi egyházfők is résztvettek a görög katholikus kathedrálls felszentelésén

Lugojról jelentik: Közel 40.000 ember jelenlétében, az uralkodó személyes részvétele mellett zajlott le vasárnap a lugosi uj katedrális felavató-ünnepsége, amelyen a katholikus egyházfejedelmek közül dr. Pacha Ágoston, Fiedler és Robu Ioan dr. római katholikus püspökök is résztvettek, továbbá dr. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor, az Erdélyi Katholikus Népszövetség elnöke és dr. Pop Valer, az uj erdélyi miniszter. A nagy fénnyel megtartott templomavatás után, a megyei prefekturán volt a bankett.

Az ünnepi ebéd második fogása után dr. Pop Valer kisebbségi miniszter, az A. G. R. U. elnöke emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

Sire,

Felséged ma volt oly kegyes magas jelenlétével megtisztelni a mai nagy ünnepünket, mely hatalmas igazolása a nemzet lelki és teremtő erejének. E késő őszben testvériesült e napon a két nemzeti egyház, az ortodox és a görög katolikus és a testvériesülés lelkesedésében tanubizonyságot tesz a Trón és a Nemzet iránti szeretetéről. E két nemzeti egyház között lehetnek nézeteltérések dogmában, fegyelmi kérdésekben, szervezeti kérdésekben, de egyek vagyunk a diniszticizmus dogmájában és a nemzetiség fegyelmezettségében.

Beszéde további részében utalt a miniszter arra, hogy a két egyház a nagy küzdelmek dacára, mindig kéz a kézben és váll-váll mellett küzdött egymásért és még sok összhangzatos, testvéri együttmüködést remél a jövőben, biztosan tudja, hogy a két egyház egy lesz: az Uralkodó iránti hüségben, melyet mindig szentségként őriz.

Hatalmas hatást keltettek Pop Valer dr. miniszter következő szavai:

— Mai nemzeti és keresztényi bizonyságtételünkben teljes melegséggel vesz részt a latin szertartásu katholikus egyház jelenlevő magas egyházi méltóságai és küldöttei által és résztvesz a mi ünnepünkön megbizottai által a kálvinista és a luteránus, továbbá a zsidó egyház is.

Felség, ez a mély benyomást keltő egyöntetüség, a dinasztikus és hazafiui érzelmek feljogositanak arra, hogy rámutassak: a Kárpátokon-inneni országrész lakossága, Erdély, Maramures, Körösvölgye és a dus Bánság népe, tekintet nélkül nyelvre és vallásra, hittel áll a Trón körül és bizalommal övezi szeretett Királyát, minden áldozatra készen.

Mély megindultsággal kiáltom teljes szivemből: Éljen soká a Király, a mi nemzeti fejlődésünk Ura, éljen Mihály nagyvajda, éljen a Felséges királyi család, éljen Nagyrománia!

Pop Valer dr. kisebbségi miniszter szavai után az uralkodó emelkedett szólásra és általános, meghatott figyelem, majd felzugó tapsok és éljenzés közben, a következőket mondotta:

Miniszter ur,

mindenekelőtt Önnek köszönöm meg magasztos, keresztényi és hazafias szavait. A mai nap lélekemelő ünnep s mint Ön mondotta, a keresztény testvériesülés ünnepe is. Azokban a napokban, amelyekben most élünk és amelyeket most él az egész világ, az egyetlen dolog, ami örökkön maradandó és elmulhatatlan: hüséges hit a vallásban, melyet vallasz.

— Én az ortodox hitben születtem és abban is neveltek, de

egy oly ország királya vagyok, melyben más vallásu lelkek is élnek. Erős akaratom, hogy mindenki számithat segitségemre: ugyanazon hittel, szeretettel támogatom mindazokat, akik egyházukhoz hüségesek maradnak.

— Vallom ezt azért, mert a mai nehéz időkben, a mai erkölcsi hanyatlás idején csak a közös hitben egyesültek — bármelyik hit legyen az — csak a közös hitben egyesültek birhatnak annyi erkölcsi erővel, hogy mindent legyőzzenek, az egyetlen és legfőbb jó érdekében: a nemzet érdekében.

— Ám lehet a különböző vallásokban más és más az irott szertartás, de nincs különbség hitben és lelkiismeretben, mindnyájunknak ugyanaz a hitünk, mindnyájunknak ugyanaz a lelkiismeretünk, keresztényi hit és keresztényi lelkiismeret.

— Ma, amikor mindnyájunknak ugyanaz a kötelességünk, harcolni az ország konszolidálása érdekében, az ország haladása érdekében,

nem nézhetünk arra, hogy milyen ruhát hord a pap, mely fajhoz tartozik,

hanem mindnyájától azt kell kérnünk, hogy mindnyájának ugyanaz a lelke, hazafias lelke legyen.

— Keresztény vagyok, de szólok azokhoz is, akik nem keresztények, akiknek megvan a hitük; de hitükkel legyenek mellettünk, keresztények mellett, akikért Jézus Krisztus vértanuhalált halt, harcoljanak velünk, mert minden hit fölött ott van a Haza egységének hite.

— E fölemelő ünnepén a lélekeknek, engedjék meg nekem, hogy vallások és hitek felett: hadd emeljem poharamat a román nemzet lelkének egységére!

Siriai csendélet

Politikából: megkésélték. — Ismét betörtek Gründl gyógyszerész épen maradt ablakait.

Feltünéstkeltő merénylet történt vasárnap éjjel Sirián. Az éjszakai órákban egy ismeretlen fiatalember állotta utját a békésen hazafelé tartó *Engelhardt* József német gazdának. A fiatalember egy szót sem szólt, hanem minden szó nélkül több késszurással sulyosan megsebesitette a gazdálkodót.

Az eseményről jelentést tettek a csendőrségnek. Engelhardt Józsefet pedig orvoshoz vitték. Az orvos megállapitása szerint a gazdálkodó állapota nem életveszélyes. A csendőrségnek sikerült a tettest elfognia egy *Jivan* nevü mészárossegéd személyében.

A faluban az a vélemény terjedt el, hogy a támadás az ottani németség két táborra való szakadására vezethető vissza és hogy Jivant az ellentábor egyes tagjai bérelték volna fel. Jivan ezzel szemben azt vallotta, hogy már régebben összeveszett több német fiatalemberrel és amikor Engelhardt vele szembejött, a gazdálkodót összetévesztette a fiuk egyikével és ezért támadt rá. Itt irjuk meg, hogy az elmult éjszaka ismeretlen tettesek ujból betörték *Gründl* Kálmán ottani gyógyszerész ablakait. A gyógyszerész ellen — mint ismeretes — különböző támadások hangzottak el, ablakait egyszer már betörték, most pedig az ablakrámákat és keresztfákat is tönkretették. A csendőrség meginditotta a nyomozást a tettesek kézrekeritésére.

Száztíz mérföldes

rombo'ó orkán seperte végig Közép-Angliát

Londonból jelentik: Anglia középső vidékeit és Walest a mult éjszaka óránként 110 mérföld sebességü rendkivül heves orkán seperte végig, amely villámgyorsan jött és ugyanolyan gyorsan vonult el. A vihar távirói- és távbeszélő póznákat, nagy tölgyfákat csavart ki, háztetőket tépett le mintha papirosból lettek volna, gépkocsikat fordított fel, a szélvédőket betörte, házakat összedöntött. Két ember életét vesztette.

Sikkasztás vádja miatt letartóztatták egy budapesti utazási iroda igazgatóját

Egy konstantinápolyi kéjutazás következményei — Pénz nélkül hagyta Bulgáriában az utasait

Feltünéstkeltő letartóztatás foglalkoztatja a magyar főváros közönségét. A budapesti rendőrség ugyanis sikkasztás miatt letartóztatta az egyik előkelőnek ismert utazási ügynökség, az „Utazási- és Menetjegyirodának" igazgatóját. Az irodát nemcsak Magyarországon, de külföldön is ismerték, amennyiben hosszu időn át hangzatos hirdetéseket helyezett el a külföldi lapokban és ezek között több erdélyi napilapban is.

A letartóztatás egy feljelentéssel kapcsolatban történt, amelyet egy bulgáriai utazási iroda igazgatója tett meg. Még a nyáron történt, hogy 104 főnyi kiránduló-társaság indult el Budapestről Bulgáriába és Konstantinápolyba. A csoportos utazást Landau Ernő bulgáriai utazási iroda-tulajdonos rendezte, akit munkájában természetesen a bolgár hatóságok is támogattak. Landau ebben az ügyben összeköttetésbe lépett a budapesti Utazási- és Menetjegyiroda igazgatójával, Deutsch Árpáddal, aki azt igérte, hogy a hozzá befolyt pénzeket a magyar Nemzeti Bank utján bolgár lévára fogja beváltani. Az utasok a saját szükségletükre szóló minimumot is átadták Deutschnak, aki azt igérte, hogy a pénzt majd utánuk fogja küldeni. Már Bulgáriában járt a csoport, de Deutschtól még nem érkezett meg a pénz, mire vezetőjük előbb távirati uton, majd telefonon sürgette Deutschtól a bolgár pénzt. Hiába volt azonban minden sürgetés. Deutsch 3884 pengővel kevesebbet küldött, ami meglehetős zavart okozott a szórakozást kereső társaság tagjai között.

Később az ügybe beavatkozott a szófiai magyar követség is, de ugyancsak eredménytelenül. A budapesti bolgár követség az utazás befejeztével tudomást szerzett a dologról és szintén közbelépett Deutsch Árpádnál. Amikor azonban látták, hogy szép szerével nem tudnak eredményt elérni, sikkasztás büntette cimén feljelentést tettek az igazgató ellen. Schreiber Dániel rendőrkapitány maga elé idézte Deutsch Árpádot, aki azzal védekezett, hogy azért küldött közel négyezer pengővel kevesebbet Bulgáriába, mert a magyar Nemzeti Banktól nem kapott lévát. Megállapitották azonban, hogy ez nem felel meg a valóságnak és miután Deutsch elfogadható okkal nem tudta magát igazolni, őrizetbe vették.

Deutsch Árpád az utóbbi időben főképpen azáltal tette magát ismertté a budapesti társadalmi körökben, hogy a lóversenyek egyik legszenvedélyesebb és legszorgalmasabb látogatója volt. Letartóztatása nemcsak Budapesten, hanem Erdélyben is nagy feltünést keltett, mert vállalatát itt is ismerték.

CORSO-mozgó mai műsora

5, negyed 8, negyed 10 órakor!

Sláger operett!

LILIAN HARVEY

ZSUZSI VAGYOK!

A hires Picooli bábszinház nagyszerü attrakciói.

Jön: Gustav Fröhlich idei első ui és legnagyobb slágere **A SZERELEM HERCEG!** Adele Sandrock Luise Ullrich, Paul Kemp.

Budapesten 4 mozi versenyben.

Bucurestibe szálljon meg a **GRAND HOTEL**-ben, a főváros legkényelmesebb és legelegánsabb szállodájában. — Kávéház, étterem, mérsékelt árakkal!

336

A próza uj renaissance-át

akarja megvalósitani Aradon Forgács Sándor, a szinház uj drámai rendezője

Programot ad Forgács Arad közönségének, amelytől egy kis bizalmat kér csak előlegül

Nehéz feladat az, amire *Forgács* Sándor, az aradi szinház uj drámai rendezője vállalkozott és amiről most lelkesen beszél itt, a szinpadon. *„Az ember tragédiája"* próbáinak egyik párperces szünetjében Forgács Sándor, aki tizennégy esztendős távollét után visszakerült Aradra, ismét népszerüsiteni akarja a prózát és ambiciója odatendál, hogy egy-egy prózai bemutatót éppen olyan kiváncsian és érdeklődéssel várja a publikum, mint az operettét. Mi, akik itt éltük át azt a tizennégy esztendőt, amely a régi Forgácsot a maitól elválasztja, jól tudjuk, milyen akadályokkal kell megküzdenie a népszerü rendezőnek. Tény, hogy a prózaelőadások iránt a minimumra csökkent Aradon az érdeklődés, tény, hogy a közönség legtöbbször fagyponton aluli lelkesedéssel fogadott egy-egy bemutatót és üres házak előtt játszott többnyire a prózai együttes. *S ennek oka az volt, hogy ugy kiállitásban, mint egyéb szempontokból messzire elmaradtunk a nyugati szinpadok előadásaitól.* A következmények mutatkoztak: a közönség nem volt hajlandó látogatni a prózai előadásokat. Hiába vontak ebből le bizonyos konkluziókat a közönség terhére, hiába mondották, hogy ma csak operettet kiván a publikum. Nem ez volt a hiba. *A publikum modern rendezést, szép kiállitást és — jó előadást kivánt.*

S most itt van Forgács Sándor, aki mindezt nyujtani akarja, akinek minden ambiciója, hogy a próza uj renaissanecát élje Aradon, mint ahogyan hihetetlen mértékben ismét népszerüvé lett a többi nyugati szinpadon. Nem könnyü feladat...

— Mit akarok? — ismétli meg a kérdést Forgács. — Uj érát, semmi egyebet. *Az ujszinpadi irodalom uj kifejezési formákat hozott magával és ezt kivánom bemutatni Arad közönségének.* Programmomban szerepel az örökké aktuális *„Bün és bünhődés"* szinrehozása, egy francia iró átdolgozásában. Az eredeti négyfelvonásos szindarabot egy párisi iró irta át. Igaz, hogy forgó szinpadra, de Clujon, ahol a darabot már rendeztem, sikerült megoldanom a feladatot forgószinpad nélkül is. Szinre akarom hozni Pirandellonak *„Negyedik Henrik"* cimü munkáját, *amelyet magyar nyelven én játszottam és rendeztem Debrecenben.* Az előadáson akkoriban — négy éve annak — megjelent az olasz meghatalmazott miniszter az egész olasz követség kiséretében és elragadtatással nyilatkoztak az előadásról. *Fáy* Béla debreceni iró forditotta le a darabot és hüen visszaadta Pirandello sajátos gondolkozását és irányvonalait. A hatvanéves Pirandello, a modern szinpadi irány megteremtője mutatta meg az irányt a fiataloknak.

— Terveim között szerepel, — folytatta Forgács, — a B r ó d y-jubileum megrendezése. Most lesz tiz éves fordulója Bródy halálának és ez alkalommal mindenütt, ahol magyar szinjátszás él, Bródy-darabot tüznek müsorra. Én a nagy magyar iró egyik kevésbé ismert müvét veszem elő. Illetve hármat. Három egyfelvonásos darabról van szó, de a három szervesen összefügg. Cime: „K i r á l y o k". Az egyik II. Lajosról, a másik Bethlen Gáborról és Brandenburgi Katalinról, a harmadik Rembrandról szól.

— Érdekes kisérletnek tartom a frakkos Hamlet előadását. Az elmult idők nagy Iróinak modernizálásánál tulajdonképpen az a cél vezeti a rendezőket, hogy átmentsék a mai időkbe a halhatatlan remekművet, közelebb hozzák a mai gondolkozásu ember lelkéhez a darab szereplőit. Szinrehozom az „I r j a h a d n a g y"-ot is, amely az egész világon sikert aratott és csodálatosképpen Aradra még nem jutott el. Oroszországban most dolgozzák át filmre M e l l e r Rózsi darabját, amelynek témáját egy orosz novellából kölcsönözte. Ez a darab uj perspektivákat nyit meg a közönség előtt. A diszités a nézők szeme előtt folyik, udvari lakájoknak öltözött, fehér kesztyüs diszitők munkálkodnak. A szinpad: albumot ábrázol, rajta ez a felirás: „Irja hadnagy csodálatos története". A lakáj-diszitő pedig lapoz az albumban. Minden lap — egy jelenet. Az egész előadás marionette-szerü, a bútorok is festve lesznek.

— Végül csak azt kérem Arad közönségétől, előlegezzen nekem bizalmat. S azután itéljen. Ha beváltom az igéretemet, fogadja ujból szeretetébe a szinházat, ha nem, itéljen el...

A próza feltámasztását hirdető Forgács Sándor csak egy kis bizalmat kér előlegül a közönségtől. S Arad közönsége, amely már sokszor csalódott, amely bizalmatlan, amely lethargiába sülyedt, ezt bizonyára meg is adja. Forgács nem kér mást, mint lehetőséget. Hogy bizonyitson és cselekedetekkel hatoljon át azon a kemény bizalmatlanság-burkon, amely az aradi magyar közönség szivét veszi körül. S megteremtse Aradon a magyar prózai szinjátszás uj renaissanceját.., Neki talán sikerülni fog. **(—rosi.)**

Fetter Irén énekművésznő növendékeinek hangversenyc

Előkelő és zeneértő közönség töltötte meg vasárnap délután a Minorita Kulturház termét és nagy várakozással nézett a Fetter-növendékek koncertje elé, mert megszokta már, hogy ezen énekiskola tanitványainak teljesitményei minden évben messze fölülmulják az átlagos növendékhangversenyek nivóját. Amit azonban a közönség ez alkalommal kapott, az mégis meglepetésként hatott, mert olyan befejezett, komoly müvészhangversenyben volt része, amelyre felkészülve, az iskola minden kitünősége mellett is, alig lehetett.

Fetter Irén tanárnő nagyfoku muzikalitása és kiváló énekpedagogiai készsége visszatükröződött az egyes számokban és a növendékek hangjának minden guturális szintől való mentessége, nemkülönben az előadások mélysége és finomsága arra mutatnak, hogy Fetter Irén igazi hivatottsággal és müvészlelkének egész odaadásával vezeti tanitványait.

Christian Aurel meleg, lirai tenorja gyönyörüen érvényesült az előadott Lama- és Kuruczdalokban. *Székely Éva* bájos és kedves egyéniségének megfelelő Hildach- és Dienzl-dalokat választott. Lágy, édesen csengő szopránjával alig tudott betelni a közönség. Frazirozása és arcjátéka feltünően jók. *Diószeghy* Józsefné alig néhány hónapja tanul énekelni. Még élénken fülünkbe cseng februári szereplése a „Kis kadét" Josefinjében, akkori hatalmas sikerét most csak fokozta. Hangja frissen és üdén cseng és utolsó fellépése óta nagyot fejlődött. A közönség mindig örülni fog, ha ezt a müvészlelkü asszonyt a dobogón láthatja. *Ottrok* Ferenc nagy igéret a jövőre. Férfiasan, nemesen hangzó orgánuma játszi könnyedséggel birkózik meg a veszélyes tenormagasságokkal. A „Rigoletto" és „Tosca" áriák után frenetikus erővel tört ki a taps és valószinüleg nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy Ottrok Ferenc nevével még jelentős helyeken fogunk találkozni. *Küllmel* Kató szopránja ezüstös csengésü, előadása finom és intelligensen átgondolt. Megérdemelt sikere volt.. *Munteanu* Septimiu ércesen csillogó baritonja hatalmasan tölti be a termet, mélysége és magassága egyaránt nobilisan rezonál. Külseje is szinpadra való. Az előadott két dal, de különösen a Carmen „Torreador"-belépője nagy sikert biztositottak számára. *Ludwig* Vilma szép mezzoszopránja általános feltünést keltett és finoman kidolgozott előadása az elismerés meleg tapsait váltotta ki. *Klohs* Frigyes szintén sok dicséretet érdemel. Tenorja lirai szinezetü, behizelgően lágy és kellemes csengésü. Előadása még a nehéz oratoriumi stilusban is kielégit.

Várfalvy Elzát és *Bakó* Lászlónét hagytuk készakarva utoljára, mert ezt a két nevet külön kell megemlitenünk. Kiforott müvésznőkről van szó, kiknek valamely nagyváros operájának szinpadán van helyük. *Bakó* Lászlóné erőteljes pasztózus altja bársonyosan sima, lélekzetvétele, szövegkiejtése a legmagasabb igényeket elégitik ki. Az „Álarcosbál" jósnő áriája, a Carmen „Habanerájá"-nak és Kurucz „Hervadó rózsák közt" cimü dalának interpretálása sokáig feledhetetlen marad a hallgatóság részére. *Várfalvy* Elza a másik élménye és pedig nagy élménye a koncertnek. Szopránja csipkefinom, koloraturája pergő gyöngy, pianoi és mezza-vocei leheletszerüek és egész éneklése oly játszi könyed, mint a daloló madáré. Ugy a „Rigoletto" áriát, mint Arditi „Parla-Walzert"-ét müvészi tökéllyel énekelte. Lavotta „Két babá"-ját pedig annyi bájjal és oly kedves, finom közvetlenséggel adta elő, hogy a közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte ezt a még sokra hivatott müvésznőt.

Fetter Irén tanárnő különben kiváló zongorakisérője is volt a koncertnek, melynek végén ugy Fetter Irént, valamint összes növendékeit a közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta. *(b. j.)*

Szigeti József egy napja Aradon

Teljesen uj müsorral, október 18-án látja viszont Arad közönsége Szigeti Józsefet, akit ismét Nikita Magaloff kisér zongorán

Az idei hangversenyszezon igazi szenzációkat igér Arad közönségének. Mykyscha Taras hangversenyével vette kezdetét a szezon és alig telik el néhány nap, már ismét világhirü müvészt láthatunk a Kulturpalota szinpadán. Ezuttal *Szigeti* József látogat el hozzánk egy napra, október 18-án, amikor is nagyszerü müsorral ragadtatja el ismét az aradi publikumot. Szigeti József ez év tavaszán volt Aradon és a zsufolt Kulturpalota valósággal ünneplésben részesitette a nagynevü magyar hegedümüvészt, akit Japánban, Kinában éppen ugy ismernek, mint nálunk vagy Amerikában. Kisérője ezuttal is a kiváló orosz zongoramüvész, Nikita *Magaloff* lesz, aki egymagában is attrakció. A hangverseny iránt már az első napon, amikor köztudomásu lett a müvész aradi szereplése, hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. Ajánlatos a hangversenyre elővételben Sándor Ferenc könyvkereskedésében a jegyeket beszerezni.

Népszavazás

Irta: Dr. Radaceanu Lothar,
v. kamarai képviselő

Radaceanu dr., volt bucurestii kamarai képviselő alább közölt cikke az egyik fővárosi román napilapban jelent meg. Tárgyilagos állásfoglalásait a kisebbségi kérdésben, — mint a többségi oldalról történt komoly megnyilatkozást, — az alábbiakban közöljük hiteles fordításban.

Akik hosszu hónapok során figyelemmel kisérték a „Curentul" által elinditott ugynevezett „román népszavazás" kérdéseire adott kétségbeejtően egyhangu válaszokat, ugy, mint ahogy azt mi figyelemmel kisértük, az akarva nem akarva arra a következtetésre kellett hogy jusson, hogy épp ideje lenne ennek a haszontalan komédiának végét vetni.

Mert hát először is ujabb ötleteket már nem igen vethet felszinre még akkor sem, ha még ezer válasz látna is napvilágot a türelmes ujságpapiron. Már eddig is annyi százszor elmondották, hogy Romániában csak a vérbeli románoknak van joguk élni, hogy a kisebbségeknek mindon magán- és közszolgálatból el kell tünniök és hogy csak a diktatura mentheti meg az országot, ugyhogy kétségbevonjuk, hogy az olvasók szempontjából ezeket a megoldási terveket bármily csekély mértékben is hihetőbbé tehetnék. Elég volt, az Istennek szent nevére, elég volt! A „Curentul" szerkesztőségének jobbizlésü emberei kellene hogy megértsék ezt legalább.

De aztán mi haszna is lehetne még ennek a „népszavazás"-nak és mi hasznot jelenthet az az országra és annak népére? Akad talán valahol egy ember, aki ne látná, mily képtelenség a „Curentul" megoldási terve? Mit akar tehát ezzel az óriási embertömeggel, akik valamennyien élni akarnak és akiknek élni is kell, akiknek ép olyan elvitathatatlan szent joguk van az élethez, mint nekünk románoknak? A kisebbségek nem lehetnek a közhivatalokban, mondják a népszavazás tisztelt vezetői. És azt látjuk, hogy az állam szót fogad, mert vizsgákat vizsgákra rendez, felülvizsgálatokat felülvizsgálatokra halmoz azzal a be nem vallott, de nyilvánvaló céllal, hogy a kisebbségi tisztviselőket, sőt munkásokat is (lásd a Cfr. esetét) állásaikból elbocsássa. De a mi ördögtől megszállott szavazóink ennyivel sem elégszenek meg. Szerintük a kisebbségeknek a magánállásokból is el kell tünniök, vagy legalább is korlátozni kell a jogot, hogy azokban a foglalkozási ágakban keressék meg mindennapi kenyerüket, amelyekben képzettségük és alkalmasságuk révén elhelyezkedhetnek. Sőt még ennél is többet: a kisebbségiek gazdasági helyzetét minden tekintetben alá kell ásni. A levéliró közül sokan, nagyon sokan a kisebbségieknek a gazdasági életből való teljes eltávolitását tartják kivánatosnak, vagy legalább megszoritani a mai jogukat, hogy kereskedést üzhessenek, hogy saját műhelyeikben ipart üzhessenek és hogy ipari vállalatokat vezethessenek, vagy alapithassanak.

Megrökönyödhetsz ezen a mentalitáson, amely nemcsakhogy maradi, de a szó legszorosabb értelmében képtelenség és veszélyes magára az állam jól felfogott érdekeire is. Nem is beszélünk az alkotmány rendelkezéseiről, amelyek minden polgár számára egyenlő törvényes jogokat biztositanak. Nagyon jól tudjuk ugyanis, hogy nálunk az alkotmánynak és a törvényeknek az a szomoru sorsuk, hogy sokkal inkább számba se vegyék, semhogy betartsák és alkalmazzák. Meg aztán azt is felelhetik, hogy bármely törvény és bármely alkotmány megváltoztatható akkor, amikor azt a történelmi viszonyok megkövetelik. De kérdezzük: mit csináljon tehát az a négymillió kisebbségi? A közhivatalok nem az ő számukra valók, a magánállásokból ki kell őket telepiteni, sőt kétségbevonják azt a jogot is, hogy bármely gazdasági tevékenységet folytathasson. Talán az állam nyugdijazza őket? Gyilkolják le valamennyit vagy mi kell, hogy lassan éhenhaljanak? Mert egy dolog bizonyos: valamit muszáj csinálni ezzel a négymillió emberrel. És csak két megoldás létezik: az élethez való jogra vagy a meghalásra kötelezni őket.

Ime nehány rövid sorban nyilvánvalóvá tettük a népszavazás soviniszta megoldási módozatának képtelenségét. Ezek a megoldási módozatok azonban még képtelenségüknél is sokkal nagyobb mértékben veszélyesek. Mintha ezek a nevetséges megoldási módozatok valaha is a gyakorlatba átültethetők lennének. Hanem azért, mert azoknak egyszerü közreadása és folytonos ismétlése, még pedig egy elterjedt lap hasábjain, a kisebbségek körében a román érdekek számára a legkárosabb lelkiállapotot teremtheti meg. Mit mondjon és mily álláspontot foglaljon el lelkében a kisebbségi polgár, amikor naponta szemébe vágják, hogy csak arra van joga ebben az országban, hogy éhenhaljon a gyárak és műhelyek ajtói előtt, amelyek csak románok számára nyittatnak meg? Nem válik akaratán kivül a román állam ellenségévé, nem kell hogy gyülölettel gondoljon mindarra, — bármilyen szándék is elne benne — ami román? És kinek lehet érdeke, hogy négymillió embert, az ország lakosságának csaknem negyedrészét, kétségbeejtett vagy elégedetlen emberekké változtassák, akik látva, hogy Romániában megtagadják tőlük az élethez való jogot, ösztönszerüleg másfele, a határokon tul keressék boldogulásukat.

Tudjuk nagyon jól, hogy ennek a beteges, soviniszta lelkiállapotnak az alján egy igen fontos, reális probléma huzódik meg: a román nép társadalmi strukturája, amelynek még eddig nem sikerült minden gazdasági tevékenységben, különösen az iparban és a városok gazdasági életében elhelyezkedni és hogy mindezeket az osztályokat és társadalmi rétegeket a nemzeti életben még a kapitalista társadalmon belül kialakitsa.

De hogy ezt a nyilvánvaló hiányosságot, a soviniszta izgatás eme örökös forrását pótolhassa, nincs szükség a kisebbségek elleni kereszteshadjáratra, hanem idő kell csak hozzá és még inkább munka. Mindenki számára van munka az országban, amely óriási fejlődési lehetőségeit senki nem vonhatja kétségbe. Annyi bizonyos, hogy az országot nem vezethetik ugy, mint eddig. Szünjön meg a soviniszta gyülöletszitás, tünjék el a népek közötti gyülölködés, a meddő izgatás és tulzás, amelyek semmilyen jó eredményre sem vezetnek.

Bundák, szőrmék
legolcsóbban
Neuländernél
Fischer Eliz-palota. 4150

Pop Valér dr., az uj erdélyi miniszter és Roman Valér dr. uj munkaügyi alminiszter rövid látogatása Aradon

Mi a véleménye a kisebbségekről az uj erdélyi miniszternek? — Pop Valér dr. néhány hét mulva ujra visszajön Aradra

Előkelő politikai vendégei érkeztek hétfőn Aradra *Albon* bankdirektornak, a Banca Victoria igazgatójának, akinek otthonában *hétfőn reggel egyszerre két uj miniszter szállott meg: dr. Pop Valér, az uj tárcanélküli erdélyi miniszter és dr. Roman Valér, a munkaügyi miniszterium uj alminisztere.* A politikusok Lugojról érkeztek Aradra, ahol az uralkodó jelenlétében az uj gör. kath. katedrálist avatták fel, majd Aradon pár órára megszállottak, hogy innen folytassák utjukat Cluj felé. Roman Valér dr. munkaügyi alminiszter aradi sógorának, Albon igazgatónak otthonában szállott meg, egyuttal meghivást tolmácsolt a háziak részéről minisztertársának, dr Pop Valér erdélyi miniszternek is, aki örömmel fogadta az aradi vendégszeretetnek ezt a megnyilvánulását.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa a déli órákban kereste fel Albon igazgató otthonában a minisztereket, hogy megkérdezze tőlük, mi mondanivalójuk van Aradváros közvéleménye számára. *Roman* Valér dr., az uj munkaügyi alminiszter kijelentette, hogy *teljesen inkognitóban kiván maradni* az alatt a pár óra alatt, amit Aradon tölt: ennek dokumentálásaként még a hatóságoknál sem tett látogatást, mindössze *Vulpe* József munkakamarai kormánybiztossal keresett kapcsolatokat, akitől az aradi munkásviszonyok és a munkakamarai intézmények felől kért információkat. Minisztertársa, *Pop* Valér dr. *akit az erdélyi ügyek intézésével bizott meg a miniszterelnök,* valószinüleg éppen erdélyi miniszteri jellegénél fogva már jóval szivesebben állott az *Aradi Közlöny* munkatársának rendelkezésére és közvetlen formában, kitünően beszélve magyarul, a következőket jelentette ki:

— Ezuttal én sem tartózkodom hivataios formában Aradváros területén, csupán átutazóban vagyok: Roman Valér dr. miniszter urral Oradcán át Cluj felé igyekszünk, hogy onnan a hét végén Bucurestibe utazzunk. Mindazonáltal *három-négy héten belül ismételten vissza fogok jönni ide, hogy megismerhessem ennek a városnak és környékének speciális viszonyait.*

— Uj kisebbségi-miniszteri programmját milyen uj célkitüzések jellemzik? — tettük fel a kérdést. Pop Valér dr. elháritóan intett a kezével:

— *Nem adhatok még ezuttal programmot* — jelentette ki — majd, ha hivatalos minőségben jövök vissza ujra. Egyébként is sok minden elintéznivaló áll még előttem Bucurestiben, ahol a kormánykörökkel csak ezután kezdjük meg megbeszéléseinket. A kormány helyzete most már véglegesen rendezést nyert és *ugyancsak végleg tul vagyunk a személyi kérdéseken is.*

— Mi a véleménye, Miniszter Ur, arról a szellemi áramlatról, amely a kisebbségeket teljesen ki akarja szoritani a köztisztviselői állásokból?

Az uj erdélyi miniszter a következőkben válaszolt:

— *Ilyen természetü áramlat enyhén szólva: tulzás. A kormánynak semmi oka sem lehet rá, hogy a tulzások hibájába essen. A kisebbségeknek is azonban meg kell értenie, ha a románok proporcionális alapon követelik elhelyezkedésüket.* A kérdés lényege egyébként is Roman Valér dr. miniszter ur reszortjába tartozik. Remélem, hogy visszatérésem alkalmával egyébként mindezekről a kérdésekről magam is nyilatkozhatom.

A legujabb miniszterek egyébként a koradélutáni órákban hagyták el Aradot, amely mindkettőjüknek láthatólag megnyerte tetszését. Pop Valér dr. elegáns alakja Albon igazgató társaságában látható volt a déli órákban az aradi korzón és a Marosparton is, amely utóbbi teljes őszi verőfényes szinpompájában tárult eléje.

„A posta nem róhat ki büntetéseket,"

mondotta ki az aradi törvényszék egy szállitóvállalat pere kapcsán

Az aradi törvényszék második szekciója ma az aradi Weisz és Haasz szállitócég perét tárgyalta. A céget a postavezérigazgatóság 15 ezer lejes büntetéssel sujtotta, azzal az indokolással, hogy levelek szállitását is vállalta, amire csak a postának van joga. A cég fellebbezése folytán ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék, amely érdekes indokolással semmisitette meg a birságot és mentette fel az aradi céget. A biróság ugyanis kimondotta, hogy a posta, amely államositott szállitási vállalkozás, csak javaslatot tehet megbüntetésre, de nem róhat ki büntetést, mert nem büntető hatóság.

CENTRAL: Repriz premier! 5, 7¼ és 9¼ órakor
Szivek szimfoniája
(Leise flehen meine Lieder)
Eggert Márta — Hans Járay
SELECT: Repriz! 5, 7¼ és 9¼ órakor
Az utolsó éjszaka!
Joan Crawford — Gary Cooper
Jön: CSODABAR (Wonder Bar)
Herczeg Géza világhirü operettje. Főszerepekben: Dolores del Rio, Al Jolson, Kay Francis, Ricardo Cortez, Dick Powell.

HIREK

Gázemberek!

Az amerikai szenátus — az egész kulturvilág felháborodása közben — most vizsgálja felül a hadianyagkartell ügyeit és a vizsgálat során — többek között — kiderült, hogy az egyik állam, mielőtt egy ujfajta könnyfacsaró-gázszállitmányt átvett, annak hatását az állami börtön százötven foglyán próbálta ki.

Valahogy igy történt:

A cella négy méter hosszu, három méter széles. Négyen lakják. Az egyik talán tanár, esetleg hidmérnök. Sikkasztott. Lehet, hogy a kisfiáért, a tizéves Johnért, vagy Jimmiért, aki tüdőbajos és akit el kellett küldeni a Rockly Mountains csipősillatu fenyvesei közé. De az is lehet, hogy nincs is kisfia és csak azért nyult az idegen pénzhez, mert még sohasem evett osztrigát és még sohasem csiklandozta a talpát a kaliforniai tengerpart aranybarna homokja. Smithnek hivják, vagy Brownnak, de legjobb esetben Greennek.

Azt hiszi, hogy már nincs több könnye. Mind elsirta a négy vagy nyolc hónap alatt, mióta itt van. Fásultan nézi az ujoncot, aki csak négy nap előtt érkezett, aki nem eszik, nem iszik, nem alszik, csak ül, ül a priccsén, a keze idegenül lóg a teste mellett, mintha többé soha, semmi után nem akarna nyulni. És sir. Diák. Betört egy trafikba, hogy kiadhassa a doktori disszertációját. Sir és imádkozik.

A harmadik: mexikói és zsebtolvaj.

A negyedik: munkás. Nyugtalan ember. Lázit.

Igy ültek akkor négyen a cellában, lábaikkal harangozva. Már a diák sem sirt, mind azt hitte, hogy elfogyott a könnye.

És akkor jött a gáz...

•

Valami sziszeg a kulcslyuknál, de csak egész halkan, alig lehet észrevenni. A sikkasztó ül legközelebb az ajtóhoz. A szeméhez kap és azt mondja: „jaj". De inkább indignálódva, mint fájdalommal. Aztán mégegyszer: „jaj". És csodálkozva dörzsöli a szemét.. Feláll, lép kettőt és beleüti a homlokát az emeletes priccs sarokvasába. Egyszerre kezd csurogni a vér a homlokából és a könny a szeméből. A mexikói a felső priccsen ül és vigyorog.

— Mit bőgsz? — kérdezi, aztán ő is a szeméhez kap, ő is azt mondja: „jaj", ijedten mondja, megrökönyödve, sziszeg, kapkod, elveszti az egyensulyt és leesik a magas priccsről. A diák azt mondja: „Istenem!" Többször egymásután és mindig magasabb hangon. A szocialista hunyorog és azt mondja: „Hü!" Dörzsöli a szemét, ömlik a könnye, de röhög. Teletorokkal röhög. Ő tudja, miről van szó...

Szédülve, tántorogva botladoznak, az arcuk vizes a könnytől, egymásbaütköznek a fejük összekoppan.

Most a diák hasrafekszik a földön, a homlokát a padlóhoz csapja és ordit. A mexikói összeszoritja a fogát, körmével beleváj a saját szemébe. csip, nem lehet kibirni, ugy csip...

— Figyeli?, — kérdi az ügynök diadalmasan, az ajtón kivül.

Az állami megbizott benéz a kémlelőn, ráncolja a homlokát és megfontoltan válaszol:

— Hm... — mondja gondterhessen.

Az ügynök áradozik:

— Uram, félig megvakultak és ön azt mondja: „Hm"? Uram, ez felmarja a szivárványhártyát, szerencsés esetben az illető sohse látja többé a napot.. Nézze, hogy bedagadt a szemük. Félig már vakok. Egyik-másik egészen meg fog vakulni. Nézze, már nem is könny csurog, már vércseppek potyognak a szemükből!

Odébbráncigálja az állami megbizottat egy másik ajtóhoz és megint egy másik ajtóhoz... Az egész emelet visszhangzik az orditástól. Százötven rémült ember, százötven csurgószemü, véresszemü rab, nem tudják, mi van velük, csak csip, bele kell örülni, ugy csip. És ömlik a könny. Szent Isten, de mennyi könny!? Honnan jön ez a sok sós viz? A véres folyadék? Ha medencébe gyüjtenék, belefulladna az ügynök is, aki ezt a gázt kitalálta, az a szakállas tiszteletreméltó öregur, aki miatt már vér csepeg a szemekből, mert a könny már kifogyott, mind elsirták, azt a keveset is, ami megmaradt. Nincs több!!

— Küldjön husz ballonnal, — mondta az állami megbizott...

Mert ez csak százötven ember könnye volt, százötven ember kisérleti könnye, amelyre egyelőre csak ráfizettek. A husz ballon azonban jó befektetés lehet. Varázs-szer. Mint Mózes vesszeje valamikor a sziklából forrást fakasztott, ugy fakaszt ez — garantáltan, hiszen: Made in U. S. A. — emberi könnyeket. Nem százötvenét. Milliókét. Millió ember könnyét, az emberi szemnek ezt a csodálatos választóvizét, amelyben — az Ügynök dicsőségére és a huszadik század csodájára egy megdöbbentő, embertelen és mégis embereken végrehajtott vegyi folyamat eredményeképen —: a gáz arannyá válik.

— IDŐPROGNÓZIS: Gyenge szél. változó felhőzet, egy-két helyen esetleg még kisebb záporesők várhatók. A nappali hőmérséklet nem változik, az éjjeli lehülés azonban erősödik. Reggel helyenként köd lesz.

— Barthou november 4-én utazik Rómába? Párisból jelentik: A „Temps" mai száma közli, hogy Barthou francia külügyminiszter november 4-én, az általános fegyverszünet évfordulóján kezdi meg római tárgyalásait Mussolinivel.

— Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök ujra Bucurestibe utazik Aradváros vezetője, Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök kedden délután Bucurestibe utazik. Aradváros vezetője személyesen kiván részt venni a Legfelsőbb Technikai Tanácsnak azon az ülés-sorozatán, amelyen az aradi villanygyárnak meghosszabbitás előtt álló szerződéstervezetét részletes ismertetésben tárgyalják le.

— Mezőgazdasági kamarai választások lesznek novemberben. Bucuresti-i jelentés szerint a földmüvelésügyi miniszter ugy határozott, hogy a mezőgazdasági kamarai választásokat november végén az egész országban megtartatja

— Aradváros vezetősége kedden délelőtt tartja legközelebbi ülését, amelyen számos, kisebbjelentőségü ügy kerül letárgyalásra.

Szigetet vásárolt menyasszonyának eljegyzési ajándékul az angol acélmagnás

Whitehead, az angol acélmágnás szigetet vett menyasszonyának eljegyzési ajándékul. A szigetnek, amely az Ir-tengeren fekszik, Ramsay a neve és a Pembroke grófság partjaihoz van legközelebb. A sziget hatszázholdas és csupán két ember lakik rajta: egy földmüves az anyjával. Ramsay szigetén ezelőtt szerzetesek éltek és azelőtt a szigetet a huszezer szent szigetének hivták. A szerzetesek kolostora már rombadőlt, csupán a kápolna maradt meg, amely még az első keresztények idejéből származik. A kápolnát Szent Justinianus emlékére épitették, akit tudvalevőleg tanitványai megöltek, mivel tulságos sok imát követelt tőlük. A legenda szerint ez idő óta Szent Justinian holdvilágos éjszakákon a vizen megy át a szigetre az angol partokról és látni lehet, hogy levágott fejét a hóna alá veszi. Whitehead menyasszonya gyönyörü nyári lakot épittet magának a szigeten, amivel valószinüleg uj élet is keletkezik az elhagyott kis földdarabon.

— Az aradi állami nyugdijak fizetése hétfőn megkezdődött. Ez alkalommal a nyugdijas tisztek, illetve a tiszti özvegyek vették fel nyugdijukat, kedden pedig a polgári nyugdijsok illetményeinek folyósitása kezdődik, a lapunk vasárnapi számában közölt programmnak megfelelően.

„ELITE" illatszertár a barakban 3959

szenzációsan **olcsó kölniviz-hetet rendez.** Tekintse meg kirakatait!

— Zola örökösei pört inditottak a „Nana" film gyártói, de különösen Anna Sten ellen, mert véleményük szerint Anna Sten tulzott sexualitást vitt a filmbe. Az érdekes pörben a párisi Cour de Cassation a közeljövőben itélkezik.

— A járványok országos statisztikája. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium közlése szerint a fővárosban 379 a skarlátmegbetegedések száma, mig vidéken 1080 megbetegedést jelentettek be. Az országos egészségügyi statisztika szerint 1284 himlő, 1200 tifusz, 254 difteritisz, 748 vérhas és 2241 szamárköhögéses megbetegedés történt.

— Ujra megnyilik a iasi-i egyetem gyógyszerészeti fakultása. Iasiból jelentik: A iasi-i egyetem volt gyógyszerészeti fakultásának volt vezetői ülést tartottak, amelyen elhatározták a fakultás ujbóli megnyitását, azonban az oktatást teljesen átszervezik. Az első évfolyamon egyelőre csak ötven diákot vesznek fel.

I.o. száraz bükk, cser és gyertyán tüzifát alkalmi olcsó árban vásárolhat **AUFRICHT-**latelepen, Cal. Vict. 1-2. Tel. 69. 4194

— Egységes uj vasuti nyugdijtörvény készül. Bucurestiből jelentik: A CFR személyzetének „Unirea" néven ismert egyesülete elhatározta gyülésén, hogy elkészitik az uj nyugdijtörvény tervezetét. Ennek keretébe nemcsak a jelenlegi, de a régi nyugdijasokat is felveszik és az egyes kategóriákat egységesitik. Szó volt a segélyegyesület és kölcsönpénztár működéséről is, melyekről megállapitották, hogy átalakitásra szorulnak, mert nem felelnek meg hivatásuknak. A CFR-árvák segitésére vonatkozóan is sürgősen tervezetet fognak kidolgozni.

— AZ ARADI KERESKEDŐK BUCURESTI-I TÁRSASUTAZÁSA, amelyet a nagy ipari kiállitás alkalmából terveztek, elmarad. A lelkes rendezőség valóban mindent elkövetett, hogy a társasutazás valósággá váljék, de arról — rajta kivül álló okok miatt — le kellett mondania. Mint már jelentettük, a CFR csak abban az esetben bocsátott volna különvonatot az utasok rendelkezésére, ha legalább 300-an jelentkeznek. Tekintettel arra, hogy a vonat csütörtökön indult volna, a jelentkezések eredményéről már ma kellett értesiteni a CFR-vezérigazgatóságot. Mivel a szükséges 300 utas nem jelentkezett, a CFR különvonatot nem bocsáthat rendelkezésre és nem biztosithatja az általánosnál nagyobb kedvezményt. Igy tehát ennek következtében a társasutazás elmarad.

— Az aradi állami tisztviselői fizetések folyósitása hétfőn is tartott, amikor a nemzetvédelmi és közmunkaügyi tárca keretében müködő személyek kapták meg szeptemberi fizetésüket.

— Megbetegedett a fogságban a letartóztatott timisoarai fővegyész. Az aradi törvényszék — mint jelentettük — szombaton foglalkozott Schuller József timisoarai fővegyész ügyével. Schuller József az aradi törvényszéken inzultálta Friedmann Ignác dr. ügyvédet és ezért a vizsgálóbiró elrendelte letartóztatását. A vádtanács szabadlábra helyezte, az ügyész azonban fellebbezést jelentett be ez ellen, ugy, hogy a fővegyészt nem lehetett szabadlábra helyezni. Schuller József az elmult éjszaka a fogházban rosszul lett, ugy, hogy orvost kellett hivatni, aki csillapitó-injekciókat adott neki. Egészségi állapotára való tekintettel hozzátartozói az ügyészség hozzájárulását kérték szabadlábra helyezéséhez. Az ügyészség azonban ezt a kérelmet elutasitotta. A hozzátartozók irásbeli beadványban a timisoarai Táblához fordultak, amely csütörtökön tárgyalja le Schuller ügyét.

— A kulturpalotai elemi iskola leánytagozata ügyében müködő bizottság felhivja a szülőket, hogy irassák be leánygyermekeiket a lakásukhoz legközelebb fekvő iskolába, nehogy a kisleánykák elmaradjanak tanulmányaikban. A közoktatásügyi minisztérium még nem döntött ugyanis annak a beadványnak az ügyében, amelyet a szülők nyujtottak be a kulturpalotai elemi iskola leánytagozatának megszüntetése ellen.

— A Budapestről érkezett „Filléres vonat" az utasoknak kiosztott karton-igazolványon feltüntett menetrend szerinti időben indul vissza. Az utasokat az aradi állomáson a budapesti utazási iroda megbizottja várja, aki készséggel szolgál felvilágositással és utmutatással. Az utleveleket az utasok a vonaton kapják meg.

— Uj zürzavar Kubában. Londonból jelentik: Kuba szigetén tegnap éjfélkor általános sztrájkot hirdetett a szocialista munkásság. A sztrájk az ország több részében ki is tört, Havannában azonban a munkásoknak csak egy része csatlakozott a sztrájkolókhoz. A helyzet nyugtalanitó Havannában ma 34 bomba robbant, sebesülés azonban nem történt.

— Elmaradt a „Funerara" közgyülése. Vasárnap délelőttre hivták össze a „Funerara", az aradi gyári alkalmazottak temetkezési egyesületének közgyülését, amelyet — mint megirtunk — az egyesület ellenzéke kérésére Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök rendelt el. Miután az egyesület tagjai nem jelentek meg a vasárnapi közgyülésen az alapszabályok által előirt számban, a gyülés elmaradt és jövő vasárnapra halasztották, amikor a megjelentek számára való tekintet nélkül tartják meg a közgyülést.

— Aranyérnél és az ezzel járó béldugulás, végbélberepedés, kelés, terhes vizelési inger, máj duzzadtság, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési rohamok esetén a t e r m é s z e t e s **„Ferenc József"** keserüviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatásu **Ferenc József** vizet gyakran mindennapi használatra, reggel és este egy-egy félpohárnyi mennyiségben rendelik.

— Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piata Catedralei.
KESZTENBAUM: Str. Ghiba Birta.
OMESCU: Bulev. Regina Maria.

— **Hock János rövidesen bevonul a börtönbe.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy miután Hock János büntetése jogerőre emelekedett, huszezer aláirással kegyelmi kérvényt nyujtottak be érdekében a kormányzóhoz. Dr. Nagy Vince, Hock János védője most hivatalos értesitést kapott, amely közli, hogy a kegyelmi kérvényt elutasitották. Hocknak az az elhatározása, hogy büntetésének kitöltésére ujabb halasztást nem kér, hanem október 31-én bevonul, hogy kitöltse a rá szabott 1 éves börtönbüntetést.

— **Kommunista zászló a londoni német követség tetején.** Londonból jelentik: A német nagykövetség tetején levő zászlórudon napok óta hiányzik a horogkeresztes lobogó a nagykövet távolléte miatt. Ma reggel nagy meglepetést keltett, hogy a zászlórudon fehér lobogót lengetett a szél. A lobogón ezek a szavak voltak olvashatók angol nyelven: Bocsássátok szabadon Taelmannt!

— **Rökk Marika és bécsi partnerének sulyos balesete.** Bécsből jelentik: A „Cirkusz csillaga" ma délelőtti próbáján egy veszélyes jelenet során Rökk Marika és partnere, Werner Fuetterer lezuhantak a vágtató lóról. Werner Fuetterer sulyos agyrázkódást szenvedett és bal karja két helyen eltörött. Rökk Marika szintén agyrázkódást szenvedett, de az ő állapota nem olyan sulyos.

— **Agyonlőtte magát báró Kéthly Károly fia.** Budapestről jelentik: A Szentkirály-uccai Kéthly-palotában ma délután öngyilkossági szándékból főbelőtte magát Kéthly György báró, 22 éves joghallgató, Kéthly Károly báró kereskedelemügyi miniszteri helyettes államtitkár fia és idősebb Kéthly Károly báró európai hirü orvostanár unokája. A fiatalember bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megirja, hogy három hete éjjel-nappal készült a szigorlatra és attól való jelelmében, hogy elbukhat, követte el tettét. A fiatal báró meghalt.

— **Cserkészeti tanács alakult az aradi Iosif Vulcan-iskolában.** Az aradi középiskolák igazgatóságaihoz 162.651—934. szám alatt a közoktatásügyi minisztériumból rendelet érkezett, amelyben felszólitják az iskolák igazgatóit, hogy biztositsanak minél tágabb teret tanintézeteik keretein belül a cserkészetnek. Ennek a rendeletnek szellemében cselekedett Vitez Mihály, az aradi Iosif Vulcan fiugimnázium igazgatója, aki vasárnap délelőttre szülői értekezletet hivott egybe a kérdés megvitatása végett. Az értekezleten megalakitották az intézet cserkészeti tanácsát, amelynek elnökévé Vitez Mihály igazgatót választották meg. A tanács tagjai a következők: Dure N., Russu József, Stoica Sándor és Niedermayer Zoltán. Egyben elhatározták, hogy ujjászervezik a Iosif Vulcan gimnázium cserkészcsapatát, amely a IV. aradi centuriot képezi. A centurio parancsnoka Berghian János tanár, aki Petrosaniban mint cohors-parancsnok fejtett ki elismerésreméltó tevékenységet. A centurio titkárának az értekezlet Musca Illést, a Iosif Vulcan gimnázium titkárát választotta meg.

— **Miniszteri rendelet alapján intézkedett dr. Cosma Demeter vármegyei főorvos a gabonaraktárak ügyében.** Az aradmegyei egészségügyi tanács ma ülést tartott, amelyen teljes mértékben rehabilitálták a megvádolt Cosma Demeter dr. vármegyei főorvost. A napokban ugyanis olyan hirek terjedtek el, hogy Cosma Demeter dr. önkényesen járt el akkor, amidőn a gabonaraktárakkal kapcsolatos rendeletet végrehajtotta. A bizottság mai ülésén megállapitotta, hogy Cosma dr. a miniszteriumi rendelet értelmében cselekedett. A határozatot különben egyetlen egy gabonaraktáros sem fellebbezte meg és a vármegyei főorvos ennek ellenére augusztus végén felkereste a timisoarai vezérfelügyelőséget, ahol tanácsot kért a rendelet végrehajtására vonatkozóan és az ott kapott utasitások szerint intézkedett.

— **Rohamosan épül a Fischer Eliz-palota.** Az Elite parfuméria már csak rövid ideig marad a barakban. A cég tulajdonosnője, hogy kellőképen kihasználhassa még azt a rezsicsökkenést, hogy jelenlegi helyén nem fizet üzletbért, ismét nagy kedvezményt nyujt vevőinek: kölniviz-hetet rendez, amikor is nem csak a kimért virágillatu kölnivizeket árulja mélyen leszállitott árakban, hanem eredeti csomagolt kölnivizek is — Aradon még nem tapasztalható olcsó árban kaphatók. Erről tanuskodik a cég nagy és kizárólag kölnivizből álló kirakata is. Mint értesültünk, az Elite illatszertár legközelebb szappan-hetet rendez, amikor is finom pipereszappanok kerülnek mélyen leszállitott árban eladásra.

Megérkeztek a legujabb rádió-szenzációk!
12 világmárka raktáron.
Kedvező részletfizetésre kaphatók:
Hammer Zsigmond és Fia
Eulev. Reg. Ferdinand 27. szám. 4074

— **Pert nyert egy aradi ügyvéd az ügyvédi kamara ellen.** Az aradi ügyvédi kamara szerepelt ma alperesként egy polgári perben. Dr. Barbatei Teodor ügyvéd, aki körülbelül három hétig a Kamaránál dolgozott, perelte be fizetéséért volt főnökeit. A tárgyaláson a Kamara delegátusa azzal védekezett, hogy nem a választmány alkalmazta Barbatei dr.-t, akinek alkalmazása tehát törvénytelen volt, és ezer lejt szavaztak meg kivételesen munkájáért. A biróság azonban az ügyvéd álláspontját fogadta el és 2800 lej fizetésére kötelezte a Kamarát, azzal az indokolással, hogy a Kamara választmánya az ezer lej megszavazásával már elismerte Barbatei dr. alkalmaztatását.

— **Véres tragédia a váci püspökség erdejében.** Vácról jelentik: A váci püspökség görcsönyi erdejében megdöbbentő véres esemény játszódott le vasárnap. Moizes János váci lakos Lajos fiával és több napszámossal gombát szedett a püspökség erdejében. Már távozóban voltak, amikor az erdőben összetalálkoztak Mecséri József erdőőrrel. Mecséri kérdőre vonta őket, majd hirtelen őrjöngeni és lövöldözni kezdett. A golyói halálosan találták a két Moizest és sulyosan megsebesitette a két gombaszedő napszámost. A menekülők még messziről is látták, hogy az erdőőr valósággal őrjöng a holtestek mellett. Értesitésükre csendőrjárőr ment ki Mecsériért, akit letartóztattak.

— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek,** valamint azok, akik hugysavas sók tulszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes **„Ferenc József"** keserüviz használata által állapotuk javulását érhetik el.

SZŐRMET elegánsat tartósat olcsón
Szőrmemunkát
Rosenzweig szücsszalonban
Str. Eminescu 2., I. em. 2212/13

— **Aradi kutyakedvelők sikere a timisoarai ebkiállitáson és kotorékversenyen.** Vasárnap tartotta a Romániai Fajkutyatulajdonosok Egyesülete Timisoarán a szokásos általános ebkiállitását és mükotorékversenyét. A kiállitás legszebb foxterrierje dr. *Marcus* Mihályné saját tenyésztésü Darianne of Maros volt. Első dijat nyert még *Scher* Elemér (Jack és Lilli nevü drótszőrü foxterrierje). Első dijat nyertek még Janka gyógyszerész francia buldogjai. A legszebb drótszőrü puppy Brasch Elemérné tulajdona, amely szintén első dijat nyert. A zsüriben aradiak közül: S. Kovách Sándor nyug. tanácsos, mint a zsüri elnöke foglalt helyet. Az aradi foxterriereket a kiállitásra az aradi osztály trénere, Mézes István készitette elő.

Hirdetmény

Aradváros lakosságának tudomására hozzuk a katonai rekvirálásról szóló törvény 1. paragrafusát:

1. paragrafus. Csapatösszevonások, valamint csapatok helyváltoztatása és hadgyakorlatok, teljes vagy részleges mozgósitások, valamint a szárazföldi hadsereg vagy a tengerészet mozgása esetén és mindenkor, amikor azt az ország védelme megköveteli, a katonai hatóságoknak a minisztertanács felhatalmazása alapján jogukban áll a katonaság, valamint a csapatok polgári kisérete ellátásához és elszállásolásához szükséges eszközöket a lakosságtól kérni és igénybevenni, a lakosság pedig köteles ezeket a katonai hatóság részére rendelkezésre bocsájtani.

A fentemlitett rekvirálásokat bérlemény alakjában is lehet kérni.

A jelen törvényben foglalt ellenszolgáltatásokat és tárgyakat, abban az esetben, ha azok az ország területén vannak, ugy a román lakosoktól, mint azoktól az idegenektől el lehet rekvirálni, akik az országban laknak vagy pedig itt képviselettel rendelkeznek. Kivételt képeznek ez alól azok az idegenek, akikre vonatkozólag nemzetközi szerződések vagy egyezmények másképp intézkednek.

Mindazok, akik a jelen időben nem vetik magukat alá ezeknek a rendelkezéseknek, a rekvirálásról szóló törvény és annak végrehajtási utasitása értelmében szigoru büntetésben részesülnek.

Azok, akiknek valami reklamálni valójuk lenne, megfelelő bizonyitékokkal jelentkezzenek a rendőrkvesztúrán.

Arad, 1934. október 8.

Filotti Zamfir rendőrkvesztor. **Iancu Traian** kvesztúrai titkár.

A jobb a jó ellensége. **Primeros** hygienikus tudomány legujabb eredménye, a gondolkodó emberiség védőszelleme. 393
Primeros

— **Az aradi gyümölcs-kirakatverseny győztesei.** A mindvégig nagy érdeklődéssel kisért gyümölcs-kirakatverseny győzteseinek kedden délelőtt 11 órakor osztják ki az érmeket és az okleveleket. A Mezőgazdasági Kamara aradi szekciójának vezetősége ebből az alkalomból a Kamara hivatali helyiségébe hivta meg az érdekelt kereskedőket, akiknek Marsieu Iustin dr., a szekció elnöke nyujtja át — mintegy Aradmegye mezőgazdaságának elismeréseképpen — a valóban müvészi arany-, ezüst- és bronzérmeket, valamint az izléses kivitelü okleveleket.

— **Kártéritési per egy aradmegyei bank pénztárnokának tévedése miatt.** Érdekes polgári per került ma az aradi törvényszék elé. Balogh Mihály chisineui-crisi-i gazda még 1931-ben 26.000 lejjel tartozott az Arad Csanádi Takarékpénztár chisineui fiókjának. Fizetésre szólitották fel, mire a gazda jelentkezett a bankban, ahol megegyezés jött létre, oly értelemben, hogy adósságából 18 ezer lejt készpénzben fizet ki és a fennmaradt 8000 lejről váltót ad. A pénztárnok tévedése folytán csak 16.000 lejt fizetett be Balogh, aki visszakapta az egész összegről szóló váltóját. Még aznap, a pénztárzárlat alkalmával rájöttek a tévedésre, de a gazda nem akarta kifizetni a differenciát. Elsőfokon az aradi járásbiróság megitélte a banknak a követelést és az itéletet ma az aradi törvényszék is jóváhagyta, a bank tisztviselőinek vallomása alapján.

— **Csökken az aradi diftéria-járvány.** Aradváros főorvosi hivatalában három nap óta szünetelnek az ujabb diftériás megbetegedések bejelentései. Ebből a körülményből a városi egészségügyi hatóságok azt a következtetést vonják le, hogy a diftéria-járvány szünetelőben van Aradon. Egyébként az aradi Tanitóképzőintézet járvány-zárlat alatt levő internátusi épületét három nap mulva ujra átadják rendeltetésének, mert a további aggodalmakra a hivatalos egészségügyi hatóságok kijelentései szerint nincsen semmiféle ok.

SZMUTNY
Őszi ujdonságai megérkeztek!
Kabát, Kosztüm
és **Ruha**-szövetek!
Leggazdagabb választék! Olcsó árak!
Selyemáruk dus raktára!
Külön kelengye-osztály!
Str. Metianu 2—4. 4271

— **Az Aradi Filharmonia Egyesület ujból megkezdi működését.** Urlatianu Radu, az aradi filharmonikusok karmestere szombaton Aradra érkezett és a filharmonikusokkal megállapitotta azt a programmot, amelyet a most kezdődő szezonban meg akar valósitani. Négy hangverseny müsora állapittatott meg, tulnyomórészt modern szerzők müveiből. Az első hangverseny november 22-re már ki is tüzetett Baldovino gordonkamüvész fellépésével. Urlatianu a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel veszi kezébe az aradi filharmonia pálcáját és ugy ő, mint az egyesület elnöksége felkéri a müködő tagokat, hogy f. hó 10-én, szerdán este 9 órakor teljes számban és pontosan jelenjenek meg az első próbán, a Kulturpalota kiállitási termében, annál is inkább, mert a vonósok összeállitása és elhelyezése már ezen alkalommal végleges rendeztetni fog.

URANIA
MA kedden ½3 (méra.) 5, 7.20, 9.30 órakor a nagysikerü
ESKIMO
Folytatja ragyogó diadalutját.
Diákoknak engedélyezve!
Rendezte: **W. S. van DYKE.**
Jön: ANNA STEN: NANA.

SPORT KÖZLÖNY

A Ripensia a nemzeti bajnokság éllovasa

A Romania ujabb bravurja: legyőzte a CFR-t — A balszerencsétől üldözött Gloria-CFR veresége Timisoarán — A Crisana legyőzte az Universitateat

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulója a tavalyi bajnoki döntő két résztvevőjét állitotta szembe egymással: ezuttal a Ripensiának sikerült a revans, fölényesen győzte le ellenfelét. A Romania, amely csak nehezen került be a legjobb tizenkettő közé, ujabb győzelmet aratott: ezuttal a CFR-t gyürte maga alá. Az Universitatea vereséget szenvedett a Crisanától, a szerencsétől támogatott Chinezul pedig a Gloria felett vivott ki nehéz győzelmet. A bajnoki táblázat most igy fest:

Ripensia	5	3	1	1	17:11	7
Romania	3	3	—	—	5: 1	6
CFR	4	3	—	1	9: 7	6
Chinezul	4	3	—	1	16:13	6
CAO	4	2	1	1	6: 5	5
Crisana	5	2	1	2	12:11	5
Unirea-Tricolor	5	1	2	2	12:12	4
Juventus	4	1	1	2	7: 9	3
Gloria-CFR	4	1	1	2	9:12	3
Universitatea	4	1	—	3	5: 6	2
Venus	4	1	—	3	8:11	2
AMEFA	1	—	1	3	4:12	1

A meccsekről az alábbi beszámolót adjuk:

Ripensia—Venus 4:1 (2:1). A Ripensia nagyszerü védelmével és pompás szélsőivel nyerte a meccsét. Ciolac vezetőgólját Petea egyenliti, de Dobai még szünet előtt ujból a Ripensiának szerzi meg a vezetést. Helycsere után a Ripensia fölénye Ciolac góljaiban jut kifejezésre. Gyenge biró volt dr. Tunea.

Romania—CFR 2:1 (0:1). Az első félidőben a CFR a többet támadó és korner után Medve szerzi meg a vezetést a CFR-nek. Szünet után a Romania uralja a játékot és Farcasan lövése után Ujlaki öngólt vét, a győzelmet pedig Felecan II. szerzi meg. Biró: Burdán.

Crisana—Universitatea 4:2 (1:0). A Crisana odahaza majdnem verhetetlen. Stetz lövi az első félidő góliát, szünet után Baciu egyenlit, de Lakatos (2) és Stetz góljaival a Crisana elhuz, amikor a befejezés előtt Ploesteanu szépit. Biró: Murgu.

Chinezul—Gloria-CFR 5:3 (3:1). A szerencsétől támogatott Chinezul nehéz győzelmet aratott a lelkesen játszó és jól finiselő Gloria ellen. Indokolatlan 11-esből Weisz lövi a vezetőgólt, amelyet Barbu I. egyenlit, de Szilárd és Zelenák II. révén kétgólos előnnyel fordul a Chinezul. A második félidőben a Gloria nagy fölényben játszik, de a támadások eredménytelenek, sőt Zelenák II. révén a Chinezul szerez ujabb gólt. A Gloria most rákapcsol és Mercea, valamint Igna révén 4:3-ra javit, sőt csaknem egyenlit is, de két perccel a befejezés előtt Szilárd beadása Husztik lábáról pattan a hálóba. Sebesan biró abszolut gyenge játékvezetőnek bizonyult, de tehetetlenségében is a Glorát nyomta.

Az SGA nyerte a derbit: vezet a kerületi bajnokságban

Az Olimpia-PTT nehéz küzdelemben győzte le a Soimi-CFR-R. A.-t, az Intelegerea a Tricolort, a Hakoah a Juventust, az Unirea pedig az Alimentatiet

A kerületi bajnokság ötödik fordulóján a két vezetőcsapat: az SGA és a Transilvania csaptak össze, hogy eldöntsék egymásközött az elsőség kérdését. A derbimeccset a tornászok nyerték és ezzel együtt valószinüleg az őszi bajnokságot is. Az Olimpia-PTT nehéz küzdelmet vivott a Soimi-CFR R. A.-val, amelyet csak minimálisan tudott legyőzni. Az Intelegerea, Hakoah és Unirea már könnyebben intézték el ellenfeleiket. A bajnokságban a derbynyertes SGA mögött az Unirea következik, mig harmadiknak az Intelegerea zárkózott fel, a Transilvania pedig negyedik helyre esett vissza. A táblázat a következő:

SGA	4	4	—	—	21	3	8
Unirea	5	3	1	1	13	9	7
Intelegerea	4	3	—	1	10	6	6
Transilvania	4	3	—	1	9	6	6
Olimpia-PTT	5	2	1	2	15	14	5
Soimi-CFR	5	2	—	3	11	11	4
Hakoah	3	1	1	1	8	7	3
Tricolor	5	1	1	3	4	9	3
Juventus	4	—	—	4	3	15	—
Alimentatie	3	—	—	3	3	17	—

A meccsekről alant adjuk beszámolónkat:

SGA— Transilvania 1:0 (0:0). A két csapat találkozója jó sportot hozott és a technikásabb tornászok győzelmét eredményezte a lelkesebb Transilvania felett. A meccs egyetlen gólját Fritz szerezte a befejezés előtt egy perccel, mig az első félidőben egy gólt a gyengén biráskodó Darázs nem adott meg. A győztes csapatban Palásthy, Löwenberg, Grosz, Szerb, Fritz és Csipai voltak jók, a Transilvaniában Ponta, Soll, Nemzóczky és Mihailovits érdemelnek dicséretet.

Unirea—Alimentatie 4:0 (1:0). Az Unirea nagyobb játékkészsége érvényesült és megérdemelt győzelmet aratott. Szabó Gyula lövi az első féldiő gólját, szünet után pedig Szabó Károly és Sirkó III. (2) szerzik a további eredményt. A győztes csapatban főleg Tausch volt jó, de kielégitett Nedabilek, Szabó Károly és Sirkó játéka is. Az Alimentatieben Vanesik II., Jung II., Laboda és Simonsics a legjobbak. Kitünő biró volt Polareczky.

Intelegerea—Tricolor 4:1 (4:1). Az Intelegerea egyre fejlődő együttese megérdemelten győzte le a széteső Tricolort. Benesik, Balázs, Bandur és Halzsa (öngól) révén már 4:0-ra vezet az Intelegerea, amikor Damián szépit. A győztes csapatban Balázs, Ipaes II. és Farkas, a Tricolorban Varga és Szerb voltak jók. Biró Czégka.

Olimpia-PTT—Soimi-CFR R. A. 3:2 (2:1). Varjeca és Rohan góljaira Tisza válaszol. Szünet után Varjeca ujabb góljára Balogh gólja következik. A győztes együttesben Bugariu, Egedi, Rohan dr. voltak jók, a veszteseknél Taflan, Cheta, Balogh érdemelnek dicséretet. Jó biró volt Ciorogariu.

Hakoah—Juventus 4:2 (3:1). Botos 11-esével vezet a Juventus, 11-esből egyenlit Schwartz, majd Krämer és Pálfi góloznak szünet előtt. Helycsere után Krämer gólja következik, majd Kozsnyica szépit. A győztes csapatban a védelem és Albert, a Juventusban Vidai, Botos és Kozsnyica érdemel említést. Biró Fock.

O **Másodosztályu bajnokság.** A) csoport: Astra—CS Lyra 2:1 (0:1). Lyra fölény — Astra győzelem. Crisana—Concordia 4:1 (1:1). Megérdemelt, biztos győzelem. USA—Patria elmaradt. — B) csoport: Slavia—Virtutea 1:1 (1:0). Reális döntetlen. Vulturul—Fortuna 6:1 (2:1). A Vulturul győzelme pillanatig sem volt kétséges. Titanus—Banatul 3:1 (1:1). A derbit a Titanus nyerte.

O **Ifjuságí bajnokság.** A) csoport. Olimpia-PTT—Gloria-CFR 1:1 (1:0). Soimi-CFR R. A.—Intelegerea 2:0 (1:0). CAA—Unirea 4:0 (2:0). — B) csoport: SGR—Transylvania 3:1 (3:0). Hakoah—AMEFA 3:2 (2:0). Titanus—Tricolor elmaradt.

O **Egyéb második liga eredmények.** Phönix—Staruinta (Oradea) 4:1 (1:1). Victoria—Tricolor 3:1 (1:0). HTV—CFR Simeria 2:1 (1:1). DVA—Stadiul Bacauan 5:2 (3:1). Mures—Vitrometan 3:2 (0:2). Sportul Studentesc—Brasovia 3:1 (1:1). Tricolor (Baiamare)—Ceramica 5:1 (4:0). Dacia Unirea—Sporting 1:0 (0:0). Sticla—Unirea 2:0 1:0). ACFR—Elpis 1:0 (1:0). Soimi—CS Sibiu 1:1 (1:0).

O **Szövetségi dij.** Banatul—Olimpia-PTT 4:3 (3:0). Hakoah—CAA 4:4 (2:2). Soimi-CFR R. A.—Transylvania 2:2 (0:0). SGA—Tricolor 3:0 (0:0). Juventus—Intelegerea 15:0 (8:0). AMEFA—Gloria-CFR elmaradt.

Oradeai csendélet

A nemzeti bajnokság B) csoportjának első kategóriájában vasárnap Oradeán a Staruinta csapata mérkőzött a bãiamarei Phönix CSB együttesével és a meccs 4:1 arányban a baiamareiak győzelmével végződött. A báránykszelidségü oradeai sportrajongók, akikhez képest a hidegvérről és nyugodtságról ismert angol sportpublikum valóságos indiáncsorda lehet, nem nézhette tétlenül a hazai csapat vereségét és „egyenlitett". (Szemtanuk szerint állitólag a győzelmet is megszerezték.) Az igy „vereséget" szenvedett Phönix játékosok sérülései 8—30 napon belül gyógyulnak és kiváncsian várjuk, hogy az oradeai sporttal is foglalkozó objektiv lapok miként fogják kommentálni az „esetet". Itt az alkalom, most lehet seperni a saját portán!

Blaga Nestor középiskolai tanár a Gloria elnöke

A tagok óriási érdeklődése mellett tartotta meg vasárnap délelőtt a Gloria rendes évi közgyülését, amelyen egyhangu lelkesedéssel választották meg az uj tisztikart. Az egyesület uj elnöke Blaga Nestor középiskolai tanár lett, ügyvezető pedig Tripa Mihály, a városi gépüzemek igazgatója. Az egyesület uj vezetősége magában foglalja a Gloria összes eddigi vezető embereit és az egyes szakosztályok is a legjobb kezekben nyugszanak, Blaga és Tripa személyei pedig garancia arra nézve, hogy a Gloria a jövőben is megmarad Arad vezető egyletének.

A Jiul és az UDR a B-liga második csoportjának élén

A nemzeti bajnokság B) csoportjában vasárnap három meccs került lejátszásra: Aradon a CAA a Vulturi Textila ellen, Timisoarán a CAT a Jiul AC ellen és Resitan a Rovine Grivita az UDR ellen meccselt — és veszitett. A bajnokság élén a Jiul AC áll, de veretlenül mögötte van az UDR is, mig az ILSA és a RGMT még nem játszottak meccset. A táblázat a következő:

1. Jiul AC	3	3	—	—	14	4	6
2. UDR	2	2	—	—	11	2	4
3. CAT	3	1	1	1	13	7	3
4. Vulturi Textila	3	1	—	2	2	11	2
5. Rovine Grivita	3	—	1	2	4	12	1
6. ILSA	—	—	—	—	—	—	—
7. RGMT	—	—	—	—	—	—	—
8. CAA	2	—	—	2	1	9	—

Vulturi Textila—CAA 1:0 (1:0). Egyenlő erők küzdelmét hozta a mérkőzés, melyet a szerencsésebb lugojiak nyertek meg. A mérkőzés egyetlen gólját a 23. p-ben Chiroiu beadásából Mayer II. fejelte. A CAA támadásait nem koronázta siker. A győztes csapatban a védelem volt a legjobb, a CAA-ban is a közvetlen védelem volt megbizható, de jó volt Simon és Matyók is. Biró Milivoi.

Jiul AC—CAT 4:3 (0:2). A jó taktikával játszó csapat győzelme. Góllövők: Péterfi (11-esből), Bulik (2) és Vijdea, illetve Kohn és Possák (2). Biró Oravetz.

UDR—Rovine Grivita 6:1 (1:1). Az UDR a második félidőben hengerelt. A gólokat Krubl (2), Keller, Moise, Munteanu és Kilianovics, illetve Ionescu I. lőtték. Biró Weinerth.

Nagyszerü játékkal győzte le a magyar válogatott az osztrákokat

Magyarország—Ausztria 3:1 (1:1)

Negyvenezer főnyi közönség előtt a budapesti Hungária-uti sporttelepen mérkőzött a két ország válogatott csapata az Európa kupamérkőzések során és a magyar válogatottnak remek küzdelem után sikerült a győzelmet kivivnia.

A vezetőgólt az osztrákok érik el: a 10. percben Donnenfeld átadását Zischek védhetetlenül befejeli. A magyar csapat támadásait csak a 32. percben koronázza siker, amikor Tamássy beadását Sárosi befejeli. Szünet után már a 3. percben Csch átadását Sári behelyezi, a 37. percben pedig ismét Csch beadását Toldi fejeli gólba.

PLANUL DE TRAGERE AL LOTERIEI DE STAT PE CLASE
AZ ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK HUZÁSI TERVE

LOTERIA 6. SORSJÁTÉK — CONEXATĂ CU LOTERIA UNIUNII FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE — EGYESÍTVE AZ U. F. C. R. SORSJÁTÉKÁVAL — **VEGYES RENDSZER-SISTEM MIXT**

70.000 LOZURI IN SORSJEGY **2** SERII ȘI SOROZATBAN ÉS **4** CLASE CU OSZTÁLYBAN **56.511** CÂȘTIGURI NYEREMÉNNYEL

CLASA I. OSZTÁLY

Tragerea: 15 Noemvrie 1934. Húzás: **1934. november 15**

Câștigurile loteriei pe clase — Az osztálysorsjáték nyereményei

Câștigurile Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
2 a	1.000.000 =	2.000.000
2	500.000	1.000.000
2	200.000	400.000
4	100.000	400.000
8	50.000	400.000
30	20.000	600.000
52	10.000	520.000
600	4.000	2.400.000
2800	1.555	4.354.000
3500 Câștiguri Nyeremény		Lei 12.074.000

Câștigurile loteriei-anexă — A melléksorsjáték nyereményei

Câștiguri Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
3 a	1.000.000 =	3.000.000
3	250.000	750.000
6	100.000	600.000
9	50.000	450.000
51	10.000	510.000
78	5.000	390.000
450	2.000	900.000
3000	800	2.400.000
3600 Câștiguri Nyeremény		Lei 9.000.000

Total Összesen **7.100** câștiguri în valoare de nyeremény, értékben **Lei 21.074.000**

CLASA II. OSZTÁLY

Tragerea: 15 Decemvrie 1934. Húzás: **1934. december 15**

Câștigurile loteriei pe clase — Az osztálysorsjáték nyereményei

Câștigurile Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
2 a	1.000.000 =	2.000.000
2	500.000	1.000.000
2	200.000	400.000
4	100.000	400.000
8	50.000	400.000
30	20.000	600.000
52	15.000	780.000
200	10.000	2.000.000
660	5.000	3.300.000
2800	2.222	6.221.600
3760 Câștiguri Nyeremény		Lei 17.101.600

Câștigurile loteriei-anexă — A melléksorsjáték nyereményei

Câștiguri Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
3 a	1.000.000 =	3.000.000
3	250.000	750.000
6	100.000	600.000
9	50.000	450.000
51	10.000	510.000
78	5.000	390.000
450	2.000	900.000
3000	800	2.400.000
3600 Câștiguri Nyeremény		Lei 9.000.000

Total Összesen **7.360** câștiguri în valoare de nyeremény, értékben **Lei 26.101.600**

PREȚUL LOZULUI inclusiv ANEXA: A SORSJEGY ÁRA, BELESZÁMÍTVA A MELLÉKJEGYET:	1/1	3/4	1/2	1/4
Pentru toate 4 Clasele — Mind a négy osztály együtt Lei	3.200	2.400	1.600	800
Pentru fiecare clasă — Minden osztály külön . . . Lei	800	600	400	200

CLASA III. OSZTÁLY

Tragerea: 15 Ianuarie 1935. Húzás: **1935. január 15**

Câștigurile loteriei pe clase — Az osztálysorsjáték nyereményei

Câștiguri Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
2 a	1.000.000 =	2.000.000
2	500.000	1.000.000
2	200.000	400.000
4	100.000	400.000
8	50.000	400.000
30	30.000	900.000
52	20.000	1.040.000
400	10.000	4.000.000
700	6.000	4.200.000
2800	2.888	8.086.400
4000 Câștiguri Nyeremény		Lei 22.426.400

Câștigurile loteriei-anexă — A melléksorsjáték nyereményei

Câștiguri Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
3 a	1.000.000 =	3.000.000
3	250.000	750.000
6	100.000	600.000
9	50.000	450.000
51	10.000	510.000
78	5.000	390.000
450	2.000	900.000
3000	800	2.400.000
3600 Câștiguri Nyeremény		Lei 9.000.000

Total Összesen **7.600** câștiguri în valoare de nyeremény, értékben **Lei 31.426.400**

CLASA IV. OSZTÁLY

Tragerea: 15 Februarie 1935. Húzás: **1935. február 15**

Câștigurile loteriei pe clase — Az osztálysorsjáték nyereményei

Câștiguri Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
2 a	6.000.000 =	12.000.000
2	2.000.000	4.000.000
4	1.000.000	4.000.000
6	400.000	2.400.000
12	200.000	2.400.000
16	100.000	1.600.000
20	70.000	1.400.000
200	30.000	6.000.000
250	20.000	5.000.000
888	10.000	8.880.000
1400	7.000	9.800.000
28000	4.444	124.432.000
30800 Câștiguri Nyeremény		Lei 181.912.000

Câștigurile loteriei-anexă — A melléksorsjáték nyereményei

Câștiguri Nyeremények	Lei	Total Lei Összesen Lei
12 a	1.000.000 =	12.000.000
12	100.000	1.200.000
18	70.000	1.260.000
51	20.000	1.020.000
87	10.000	870.000
471	4.000	1.884.000
3000	1.200	3.600.000
3651 Câștiguri Nyeremény		Lei 21.834.000

Total Összesen **34.451** câștiguri în valoare de nyeremény, értékben **Lei 203.746.000**

TOTAL GENERAL: VÉGÖSSZEG:

42.060	Câștiguri în valoare de Nyeremény, értékben Lei	233.514.000
14.451	. . . . .	48.834.000
56.511	. . . . .	282.348.000

GOLDSCHMIDT-sorsjegyek szerencséje hagyományos

Az osztálysorsjáték uj terve szerint egy sorsjegy két szám-mal játszik!!! Szerencsés sorsjegyek kaphatók a **BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-nál.** Sucursala: **Arad, Str. Bratianu 3.** 4119

Szerencséje csak akkor lesz, ha sorsjegyet Sándor Iván és Társánál VESZ. Bul. Reg. Maria 18.

Vegye a sorsjegyét WAGONS-LITS // COOK-nál, a Minorita-palotában **Biztalom! Diszkrétjéről!**

Cserépkályhák szakszerü átalakitását, Szilágyi által javitott szabályozható Hardtmuth rendszerre, felelősség mellett vállalja: „CERAMICA“ kályhás cég,
Bulevardul Regina Maria No. 9., I. emelet. 4143

Egy lakatossegéd elindulása és beérkezése

A titokzatos vörös generális késlelteti a japán hadüzenetet

Amikor a lakatossegéd ütközet nélkül győzött. — Blücher tábornok különös karrierje. — Misztikum és rejtély veszi körül a távolkeleti vörös haderő vezérét

Párisból jelentik: Az 1910-es nagy sztrájk alkalmával a cári rendőrség Samarában félig agyonvert egy lakatossegédet. Miután az agyon- és féligagyonveretések mindennaposak voltak, a lakatos pedig jelentéktelen figura, a dolog nem tünt fel senkinek. Egy a millió közül. A segéd néhány hónapig feküdt a kórházban, azután visszament a mühelybe kalapálni.

Többet nem verték meg. Pedig éppen olyan munkás volt, mint azelőtt, ugyanabban a gyárban és ugyanannál a satunál dolgozott hosszu éveken át. De többé nem ment ki az uccára. Nem azért, mintha a rendőrségi porció visszariasztotta volna. Hanem tanult belőle. A sötétben dolgozott, titokban, legtöbbször éjszaka. Külvárosi összejöveteleken szónokolt, vagy hallgatta a szónoklatokat, röpiratokat vett át és adott tovább, katonákat lázitott a háboru ellen, inasokat preparált a harcra, sztrájkra buzditott.

1917-es forradalom ott érte a mühelyben. Akkor 25 éves volt.

Ma ez az ember Szovjetoroszország távolkeleti hadseregének a főparancsnoka.

A legtitokzatosabb ember a jövendő háboru faktorai között s egyben az, aki a legfelelősségteljesebb, legnehezebb, legdöntőbb szerepet fogja játszani.

Ha az ember széles horizontot fog át, azt mondhatja, hogy a világ közelebbi sorsa a samarai lakatossegéd kezében van.

*

Hogyan kezdődött *Blücher* pályafutása, amely eddig merészebb, mint Napoleoné volt s amely ezután még villámszerübbnek igérkezik, mint Nagy Sándoré?

Alapjában nem lehet erre a kérdésre felelni. Az orosz generálisnak még a nevét sem tudja senki, ugyanis a Blücher kölcsönzött név csak, amint néhány esztendővel ezelőtt, amikor a kinai hadsereget szervezte meg a kinai militaristák meghivására (közben elvetve a kommunista forradalom magvát), még *Galen* tábornoknak hivatta magát. A családi nevét örökre levetette a mühelyben, ahol 15 éven át inaskodott és segédeskedett. Ma már senki sem tudja, hogyan is hivták eredetileg s csak annyi bizonyos, hogy parasztcsaládból származott.

Az apja muzsik volt, turta a földet s éhezett, mint a többiek.

Mikor a polgárháboru kitört Oroszországban, a lakatos 3000 emberből álló hadcsapatot szervezett. Akkor, amikor ugy a forradalmi, mint az ellenforradalmi seregek fegyelmezetlenek, rongyosak, éhesek voltak, ez a háromezres csapat diszciplináltabbnak mutatkozott, mint egy porosz ezred. A lakatossegédben óriási lelkesedés és szervezőképesség rejtőzött. A samarai csapat kitünően fel volt szerelve, a ruhát, táplálékot és lőszert a föld alól szerezte elő Blücher.

S maroknyi seregével megkezdte a háborut az ellenforradalommal szemben.

Mit tehet 3000 ember Kolcsak, Wrangel, Denikin, Duton hadosztályaival szemben? Semmit és mindent! Blüchernek a minden sikerült. A lakatossegéd a legragyogóbb stratégának bizonyul. Született vezér. S mikor a polgárháboru csitul, a vörös kormány a moszkvai katonai akadémiára küldi Büchlert.

Az akadémia elvégzése után azonnal egy hadtest élére kerül s megbizzák a kinaiak által megszállott Orosz-Mongólia megtisztitásával.

Japán habozásának főoka éppen az, hogy a samarai lakatossegéd a vörös hadsereg főparancsnoka.

Blücher legnagyobb érdeme az, hogy Moszkvát rábirta egy távolkeleti hadmüveleti bázis kiépitésére. Álláspontja ugyanis az volt, hogy egy ország, amelynek központja 8000 kilométerre van a fronttól, csak veszithet, amint veszitett az első orosz—japán háboruban. Tehát előhozni a bázist a határvonalig.

Óriási pénz és óriási munka kellett ehhez.

Ma ez a katonai mü készen áll. Önálló, hatalmas hadsereg Szibériában. Japán orra előtt a világ legfélelmetesebb, nehéz gépekkel legjobban felszerelt repülőflottája. Fantasztikus eröditmények sora. Akkora tápállomások, hogy egy esztendeig minden utánpótlás nélkül is elláthatják a távolkeleti haderőt.

Ezért nem mer még kezdeni Japán.

Ezért vonult vissza Araki tábornok, a japán hadügyminiszter, aki pedig a háborus politika első képviselője volt. Amikor arra kerülhetett volna a sor, nem merte a párharcot vállalni Blücherrel.

Az aradi füszerkereskedők sérelmei

Választmányi ülést tartott az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusa

Vasárnap délelőtt választmányi ülést tartott *Engel* Gyula elnöklete alatt az Arad és Vidéke Füszerkiskereskedők Szindikátusa. A választmányi ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és azon számos vidéki tag is megjelent. Az ülés mindenekelőtt a házaló kereskedelem problémájával foglalkozott. A vidéki kereskedők elpanaszolták, hogy *a falvakat vándorkereskedők árasztják el, akik adót nem fizetnek, rezsijük nincs és sulyos károkat okoznak az adófizető kereskedőknek.* A választmány elhatározta, hogy erélyes mozgalmat kezd a házaló kereskedelem leküzdése érdekében és ennek keresztülvitelére az aradi Kereskedelmi és Iparkamara támogatását is kéri.

Ezután Engel Gyula beszámolt arról, hogy a szindikátus elnökségének tudomása szerint Severinmegyében az ottani kereskedők közbenjárására megengedték a falusi füszerkereskedőknek, hogy vasár- és ünnepnap délelőtt 10 óráig nyitva tartsanak. Tekintettel arra, hogy ez az aradmegyei füszerkereskedőknek is régi óhaja, a Kereskedelmi Kamara, valamint a Kereskedelmi Testületek Szövetsége utján kérvényt intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez, akit *arra kérnek, hogy terjessze ki Aradmegyére is ezt a kedvezményt.*

Ismertette az elnökség azt a mozgalmat, amelyet a Kereskedelmi Testületek Szövetsége a patenta-fixa-adórendszer módositása érdekében inditott. A választmány ehhez az akcióhoz hozzájárulását jelentette be. Ezután a cukorárak kérdése került szóba és főképpen azt vitatták meg, hogy miképpen lehetne a kiskereskedők részére egylejes kilogrammonkénti hasznot biztositani a cukornál és hogyan lehetne a kereskedőket rábirni arra hogy egységes cukorárakat tartsanak be. Végül is a választmány abban állapodott meg, hogy külön bizottságot küld ki, amely részletes tervezetben foglalja össze a cukorkérdéssel kapcsolatos javaslatait. *Juhász* Gábor, *Lapusca* Todor, *Sándor* Arthur, *Liszka* Pál, *Linn* Sándor, *Moskovitz* Miklós és mások hozzászólása után a választmányi ülés véget ért.

Szinház—Irodalom—Müvészet

Tömeges előjegyzés történt a pénztárnyitás első napján „Az ember tragédiája“ első előadásaira

Egyelőre négyszer szerepel müsoron a pazar kiállitásu remekmü, hétfőn az operettegyüttes mutatkozik be

A pénztárnyitás iránt mutatkozó közönségérdeklődés fokmérője a nyilvánosság figyelmének. Már az első nap tömegesen történtek helybiztositások a pénteki szezonnyitóra és Az ember tragédiája sorozatos előadásaira. Öröm a kulisszák mögé pillantani. Lázas, feszült munka jelei mindenütt. Tökéletes rendezés, nagyvonalu kiállitás, a statisztériák pompás összmunkája csak külsőségei a halhatatlan remekmü felujitásának, ehhez járul azonban a szinészek teljesitménye. A diszelőadás ünnepi alkalma szinte áhitatos hangulatot áraszt. Az együttes élén Erényi Böske (Éva), Forgács Sándor (Lucifer) és Mészáros Béla (Ádám) ragyogó triót alkotnak, de a szereplők nagy apparátusában Gömöry Emma, Fritz Boriska, Dálnoky Dudus, Csengery Ica, Pogány Magda, Jávor, Kozma, Tompa, Szabó és a kisebbek valamennyien komoly feladatot oldanak meg. Külön müvészi eseménye lesz az előadásoknak a katholikus női kiskar angyal-kórusa, harmoniumnál Kaletzky Vilma ül, a betanitást pedig Almássy Nusi karnagynő végzi. A madáchi mondanivalókat megkapó módon festi alá Erkel Gyula kisérőzenéje, a zenekart Schlezák Elemér karnagy vezeti. Látványosságszámba megy a tizennégy kép minden jelenete, a diszleteket Olasz Lajos tervezte és készitette.

Az ember tragédiája eseményszerü előadásával a szinháznak még csak az első programmpontja merül ki. Hétfőn ugyanis nyomon követi a második esemény. A Victoria operettsláger keretében történik meg Karácsonyi Ili, a társulat nemzetközi viszonylatban ismert és elismert primadonnájának első fellépte és a társulat operettegyüttesének bemutatkozása. Jegyek valamennyi előadásra válthatók.

*** Az aradi szinház idei évadjának első előadásai.** Péntek este fél 9 órakor, szombat este 9 órakor, vasárnap délután 4 és este 9 órakor: Az ember tragédiája. (Madách Imre remekmüve uj betanulásban, gazdag kiállitásban, Erkel Gyula eredeti kisérőzenéjével). Hétfőn este fél 9 órakor: Victoria (operettsláger, Karácsonyi Ili első fellépte és az operettegyüttes bemutatkozása).

-- Az „Uj Idők“ 30.000 pengős rejtvénymegfejtési pályázatának keretében negyedévenkint száz dijat nyernek el azok az előfizetők, akik helyesen fejtik meg a rejtvényeket. O. Henry amerikai története, számos müvészi, időszerü kép és a népszerü rovatok egész sora gazdagitják még az „Uj Idők“-et, amelynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrássy-ut 16., bárkinek küld dijtalan mutatványszámot. Előfizetési ára negyed évre 200 lej.

VIGSZINHAZ

Szombaton, október 13-án és a következő napokon

Bródy Sándor-emlékünnep

a költő halálának 10 éves évfordulóján

I.

Herczeg Ferenc: Megemlékezés

Elmondja: Ágay Irén.

II.

— Uj betanulással —

A TANITÓNŐ

Főszereplők,

Tőkés Anna, Jávor Pál, Somlay Artur, Szerémy Zoltán, Makláry Zoltán, Mály Gerő, Gárdonyi Lajos, Gyöngyössy Erzsébet, Peéry Piroska, Márkus Margit, Pártos Erzsi, Vértess, Kovács, Peti, Bárdi, Bondy, Dózsa, Csók. 4272

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Egy vármegyében elég egy bank," mondta Dimitrescu, a Nemzeti Bank kormányzója

De a Jegybank igazgatósága nem helyesli a tervet. — Uj intézkedés a pénzintézetek cégbejegyzéséről

A Nemzeti Bank központi igazgatóságának és a Legfőbb Banktanácsnak rendkivül sok munkát ad most a banktörvény és a konverziós törvény végrehajtása és csaknem naponkint tartanak tanácskozásokat. A Banca Nationala vezetősége szombaton is fontos ülésre hivta össze az igazgatóságot és a cenzorokat. Az ülést Dimitrescu bankkormányzó vezette, aki előterjesztésében részletesen ismertette a konverziós törvény és a banktörvény végrehajtásával kapcsolatos teendőket. Rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvény hatálya alá tartozó agrár-pénzintézetek október 7-ig kötelesek voltak egyezséget kötni hitelezőikkel a konverziós törvény 52. paragrafusa alapján.

— Ezek a pénzintézetek mind meg is kötötték az előirt egyezményt, de az általuk beterjesztett jelentéseket még nem birtuk teljesen áttanulmányozni — mondotta a bankkormányzó, — tehát még nem állapitottuk meg, hogy a jelenlegi pénzintézetek közül melyeket tartjuk leginkább életképeseknek. A jelenlegi munka csak előkészitése a döntésnek. Véleményem szerint feltétlenül csökkenteni kell a pénzintézetek számát és ez elsősorban az agrár-bankokra vonatkozik, mert minden vármegyében egy-egy átszervezendő pénzintézet is ki birja elégiteni az igényeket és lebonyolithatja a forgalmat. A kevésbé életképes kisebb intézeteket fel kell számoltatni, illetve fuzionáltatni, ugy, hogy egy vármegyében csak egy nagy bank müködjön.

A bankkormányzó előterjesztése a jelenlévőkre kedvezőtlen hatást gyakorolt és az igazgatóság tagjai egymásután fejtették ki aggodalmaikat arra a nem várt esetre, ha Dimitrescu elgondolása megvalósulna.

Rámutattak arra, hogy a pénzügyi válságnak és a bankok sulyos helyzetének a konverzió az oka, tehát a bankok nem tehetők felelőssé a következményekért és nem volna méltányos, ha létükben támadnák meg őket. Egyébként is november közepén kötelezővé válik a konverziós adósságok első részletének kifizetése és ez is hozzájárul a normális pénzügyi helyzet visszaállításához. A bankfuziókat lehetetlenség pressió alkalmazásával keresztülvinni, mert könnyen katasztrófát idézhetünk elő.

A Nemzeti Bank igazgatósága legközelebb dönt a fontos kérdés fölött. Pénzügyi körökben kivihetetlenek tartják ezt az eszmét.

Ugyancsak Bucurestiből jelentik, hogy a Legfelsőbb Banktanács és a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége, valamint a pénzintézeti érdekképviseletek vezetői ülést tartottak, amelyen a pénzintézetek cégbejegyzésére vonatkozó alapelveket állapitották meg és az ülés után elkészitették a végrehajtási szabályzatot. A bank-cégbejegyzések tudvalévőleg külön cégkönyvekben történnek. A regisztrálásra vonatkozó kérvényt 4 példányban kell benyujtani a céghivatalhoz, amely határozatáról értesiti a Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetségét, a Legfelsőbb Banktanácsot, egy példányt kiszolgáltatnak a kérvényező banknak, egy példány pedig a céghivatalban marad. A speciális bankcég-hivatal ellenőrzését egy arra delegált biró végzi. A kérvényhez mellékelni kell a pénzintézet alapszabályait, valamint az alakuló közgyülés hitelesitett jegyzőkönyvét és a legutóbbi évi mérleget is, természetesen az összes igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok nevének feltüntetésével. Akik a május 8-ikán életbelépett banktörvény kihirdetését megelőző időkben már müködtek, azok tudvalevőleg már eleget tettek a fenti követelményeknek. Az esetleg azóta alakult pénzintézetek bejegyzését november 1-ig teljesiteni kell. Az eddigi bejegyzési illetékeken kivül más taksa nem fizetendő.

Ravasz módon büncselekményekbe ugraltak be több vagyonos aradmegyei dohánytermelőt

Az álbarátok bajthozó trükkjei

Az aradi monopolhivatalt szokatlanul érdekes ügyek foglalkoztatják. Ugyanis az aradmegyei dohánykisbirtokosok egyrészét jelentékeny összegre büntették, mert tettenérték őket akkor, amikor saját termésü dohányaikból több kilogramot tilos uton értékesitettek. A monopolkihágás elkövetői kizárólag olyanok, akik ellen ezelőtt sohasem volt eljárás és megbizhatóságukhoz ezideig szó sem férhetett, de ravasz barátaik beugratták őket csak azért, hogy ők néhány száz lejt keressenek az ügyön.

A legérdekesebb esetek az aradmegyei chisineui járásban történtek, ahol tudvalevőleg többezer holdon gazdálkodnak a régi birtokosok. Közülük többeknek családi okokból jelentékeny kötelezettségeik voltak, ezenkivül pedig sok adót kellett egyszerre kifizetniök, mert az utóbbi években elhanyagolták az állam iránti kötelezettségeik teljesitését. A parasztnép egyrésze ugyanis azt hitte, hogy az adóra is kiterjed a moratórium és most, hogy a házaikat és földjeiket el akarják árverezni, bárhonnan is elő akarják teremteni a hátralékos összeget. Több ilyen kisbirtokoshoz és háztulajdonoshoz néhány siriai, pancotai és ineui ismerősük elment és a következő ajánlatot tette:

— Maguknak az idén legalább 20 mázsa dohányuk termett. Ne adják be az egészet a dohánybeváltóhivatalba, hanem pár kilót adjanak el nekünk, jó árat fizetünk érte.

— Megtennénk, mert nagyon kell a pénz, de a finánccok meg a csendőrök kilesnek bennünket. Hiszen még saját magunk számára sem szabad egy pár kilót se visszatartani — panaszolták a termlők.

— Nem kell félni tőlük — hangoztatták a vevők, akik régi jó barátaik a birtokosoknak. — Majd mi elintézzük, ha valami baj volna.

Addig kapacitálták a meggondolatlan dohánytermelőket, amig azok a raktárakból kiadtak néhány kiló „szüzdohányt" és átvették a vételárat. *Ebben a pillanatban a raktárház háta mögül előtoppantak a hatóság fegyveres emberei és lefoglalták a tiltott árut.* Ez ugyanazon a napon több községben is megismétlődött és ebből megállapitották, hogy *a „jóbarátok" beugratták a járatlan birtokosokat, akik hittek a rábeszélésnek és elkövették a kihágásokat,* amelyek azelőtt sohasem terhelték a lelkiüket. Az aradi monopolhivatal most állapitja meg a büntetési összegeket és valószinüleg magas összegeket ró ki. Egyébként a hatóság *a legszigorubb intézkedéseket foganatositja a dohány tiltott uton való értékesitése ellen és megtiltotta, hogy akár egy pipa dohányt is félretehessenek a birtokosok.*

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Áthelyezések és kinevezések az aradi pénzügyigazgatóságon

A nyugdijpénztár uj főnököt kapott.

Az aradi pénzügyigazgatóságon hétfőn az alábbi kinevezések s áthelyezések történtek: Körösi Rudolf főpénztárnok már hónapokkal ezelőtt állásától való felmentését, illetve más beosztásba való helyezését kérte, ami most meg is történt. Ugyanis Prinz Viktort, a behajtási osztály árverési kiértesitése osztályfőnökét Caracalra (Romanati megye) helyezték át és Prinz helyét Körösivel töltötték be, viszont Körösi állásába Endrődi Sándort, az állami nyugdijpénztár főnökét nevezték ki szolgálati főnöki rangban. Endrődi 13 évig vezette a nyugdijpénztárt, amely nagy felelősséggel jár és nagy munkát igénylő hivatali beosztás. Endrődi helyére Popa Ghita került, aki mostanig a behajtási pénzügyigazgatóság látványossági adó-osztályának volt a vezetője. Popa helyét Christea pénzügyi tisztviselő tölti be. Körösi mellé helyezték Procopoviciunát, aki 11 évig müködött a főpénztár mellett levő befizetési pénztárnál. Ugyancsak a Körösi által vezetett osztályába helyezték át Dávid Józsefet is és ugyanitt fog müködni Lázár Vasil is. A látványossági és szesz-osztályt összevonják, hogy az ügyvezetést egyszerüsitsék. Az adókivetési pénzügyigazgatóságról a behajtási adminisztrációhoz helyezték át Bissák Mihályt és Stoinescu Dimitrut. Mindezek a változások szolgálati érdekből történtek.

= **Ezután több fűrészárut exportálnak Franciaországba a romániai cégek.** Bucurestiből jelentik: Ez év folyamán a román—francia külkereskedelmi mérleg jelentős csökkenést mutat Románia terhére, holott az előző években az eredmény rendkivül kedvező volt. Ez év első felében azonban csak 15 millió lej az aktiva Románia javára és ezért szükséges a kivitel fokozása. E célból Georgescu kereskedelmi államtitkár Párisban tárgyalásokat folytatott, amelyeknek eredményeképpen 1935—38. években ismét ugyanannyi petroleumterméket szállithatunk, mint 1932-ben és 1933-ban. A kukorica kontingense 20.000 tonna, de a fűrészárué 18.500 tonnáról 21.000 tonnára emelkedett.

= **Oroszországban is gyenge a buzatermés.** Moszkvából jelentik: Hivatalos megállapitás szerint az idei buzatermés sokkal rosszabb, mint amilyen a mult évben volt. Az ország különböző részein vannak olyan területek, amelyeken a szovjet hivatalos szervei csak feleannyi buzát birtak beszedni a termelőktől, mint 1933-ban. Szakkörök megállapitása szerint az oroszországi rossz termés erősen befolyásolja az európai mezőgazdasági piacot.

= **Ezen a héten életbelép az uj ki- és bevitell rendszer.** Mint ismeretes, e hó elején járt le az a határidő, amelyet a kormány azokkal az államokkal kötött árucsere-szerződések lebonyolitására tüzött ki, amelyekkel szemben külkereskedelmi mérlegünk aktiv. Az uj árucsere-rendszer életbeléptetését a mult hétre várták, de a közbejött politikai válság miatt az életbeléptetés elmaradt. Bucuresti-i jelentés szerint az uj rendszer egy héten belül okvetlenül életbelép. Az uj import-export szabályokat az állam és a Nemzeti Bank magasabb érdekeinek szem előtt tartásával és az ipar, valamint a kereskedelem érdekeinek összhangba hozatalával fogják megalkotni.

= **A timisoarai cukorgyár miatt hiusult meg az uj cukorkartell.** Bucurestiből jelentik: Gazdasági körökben élénk érdeklődéssel kisérték azokat a tárgyalásokat, amelyeket a cukorgyárosok az utóbbi hetekben itt folytattak a cukorkartell visszaállitása érdekében. A kartellnek több mint egy évvel ezelőtt történt felbomlása után a nagy verseny következtében a cukor ára lecsökkent és csak a kormány beavatkozása után emelkedett mostani szinvonalára. A cukorgyárosok legutóbbi tanácskozásain már majdnem létrejött az uj kartellra vonatkozó megállapodás, de a tárgyaló felek meglepetésére a timisoarai cukorgyár elutasitó magatartást tanusitott és sikerült is meghiusitani az egyezményt. Ennek a gyárnak magas gyártási kvótaigényeit a békés együttmüködés érdekében a többi vállalatok hajlandók voltak teljesiteni, de ennek ellenére mégis meghiusitotta az egyezményt. A timisoarai cukorgyár szintén a londoni Fringhián pénzcsoporté és a többi gyártulajdonosok most mindent elkövetnek, hogy a fontos nemzetgazdasági érdekekre való tekintettel engedékenyebb álláspontra birják a timisoarai gyár vezetőségét.

Autógummik minden méretben gyári árakon szerezhetők be **Kálmán A. Részvénytársaságnál Arad**

Rádió müsor

— *Romániai időszámitás.* —

KEDD, OKTÓBER 9.

Bucuresti. 13: Lemezek. 13.45: Könnyü lemezek. 14.40: Könnyü lemezek. 18: Matza Stelian cigányzenekara. 20.20: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 22.15: Romanov: Zongoraverseny. (A szerző játéka). Rimszki-Korszakov: Spanyol caprice. — **Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: „Mikes Kelemen törökországi leveleiből". (Felolvasás). 11.40: „Kuruc versek". (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Géczy-Fazekas Klára zongorázik. Fekete Pál énekel zongorakisérettel. 14.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekara. 17: Asszonyok tanácsadója. 18: Közvetités a Rajna-cukrászdából. 18.45: Francia nyelvoktatás. 19.15: Ujpesti dalkör. Vezényel Zsasskovszky József. 20.10: „A fiumei cápa". Leidenfrost Gyula egy. rk. tanár előadása. 20.45: „Rádió a rádióról". 21: Nagy Izabella és Cselényi József magyar nótákat énekel. Kiséri Magyari Imre és cigányzenekara. 22.20: Hirek. 22.40: A Mándits jazz-zenekar müsora. 23: Időjárásjelentés. 23.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — **Bécs.** 12.30: Alpesi dalok (lemezek). 13: Rádiózenekar. 17.10: Lemezek. 18.30: Jung Elvira Vladigerov 10 képét zongorázza. 20.30: Rádiózenekar. 21.45: A bor dicsérete, tarka est. 23.50: A Mairecker vonósnégyes játéka. Utána: Állástalanok zenekara. — **Belgrád.** 12: Lemezek. 12.30: Fuvós katonazene. 17.30: Rádiózenekar. 20: Lemezek. 20.30: Ivics Krszta dal- és áriaestje. 21.30: Szimfonikus lemezek. 23.05: Népdalok zenekarral. Utána: Vendéglői zene. — **Breslau.** 9: Reggeli dal, jelmondat, operett és filmlemezek. 13: Szórakoztató zene. 16.10: Weber-müvek zongorán. 17: Könnyü zene. 19.15: Mandolinzene. 21.10: A 17. század operáiból, rádiózenekar szoprán- és baritonénekkel. Utána: Tánczene. — **Deutschlandsender.** 14: Őszi dalok lemezeken. 20: Régebbi tánczene lemezeken. 20.30: Balti szerzők dalai. 22: Fock—Balzer: Hein Godenwind, hangjáték. — **Königsberg.** 7.20: Szórakoztató zene Stettinből. 14.05: Komoly lemezek. 17: A danzigi állami szinház zenekara. 20: Vidám est Osterodeból. 21.10: Egyesitett katonazenekarok játéka. — **Milano.** 12.30: Lemezek. 14—15.15: Ferruzi zenekar. Közben: 14.30: Lemezek. 18.10: Citerazenekar. 20: Lemezek. 21.45: Háromfelvonásos opera. A szünetekben csevegés, utána lemezek. — **Pozsony.** 11.50: Lemezek. 13.10: Lemezek. 18.15: Bruckner: F-dur vonósötös. 19: Magyar müsor. Barta Lajos szerzői estje. 20.10: Lemez. 22.15: Marx József: Romantikus zongora- és zenekari verseny. 23.30—23.45: Lemezek. — **Varsó.** 7.45: Egyházi ének, lemezek. 13.10: Könnyü zene. 14.05: Könnyü zene. 16.45: Jazz dalokkal. 18.35: Dallemezek. 19.15: Rádiózenekar. 20.30: A Jurand-énekkar lemezei. 23: Zene. 23.15: Tánczene.

SZERDA, OKTÓBER 10.

Bucuresti. 13: Lemezek. 13.45: Könnyü lemezek. 14.40: Könnyü lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Lemezek. 21: Chebap Nadia zongorázik. 21.45: Baumann-Gagulescu Rózsa énekel. 22.05: Szalonzenekar. — **Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: „Régi elmélkedés a gazdagságról". 11.40: „Légi háboru a film számára". (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 14.30: Hanglemezek. 17: A rádió diákfélórája. „A hamburgi kis muzsikus". (Brahms). 18: Kóczé Antal és cigányzenekara. 19.15: „A kirakat müvészete". 19.45: Zenekari hangverseny. 20.30: Munkásfélóra. 21.05: A bécsi rádióállomás közvetitése. A bécsi filharmonikusok hangversenye. 23.10: Hirek, időjárásjelentés. 23.30: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara müzsikál. Utána: Berend Endre jazz-zenekarának müsora. — **Bécs.** 13: Rádiózenekar. 17.05: Lemezek. 18.05: Hasenöhrl Ferenc zeneszerző müvei. 21.15: A filharmonikusok Wagner-estje. Lehmann Lotte szopránnal. Toscanini vezényletével. 23.50: Schrammelzene dalokkal. 1—2: Tánclemezek. — **Belgrád.** 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 20: Lemezek. 21: Opera Ljubljanából. — **Breslau.** 7.25: Szórakoztató zene. 13: Bunzlaui városi zenekar. Szórakoztató zene. 17: Rádiózenekar, könnyü zene. 20: Rádiózenekar. 22: Csendes órák Sanssouciban, hangképek. — **Deutschlandsender.** 14: Hires zenekarok lemezei. 19.30: Hösl: Szerenád két hegedüre és brácsára. Hesse: Gyermekdalok. Albes: Cselló- és zongoraszonáta. Jensch: Zene négy kürtre. 22: Könnyü zene indulókkal és keringőkkel. 24: Két svéd énekkar. Utána: Svéd táncok és dalok. — **Kassa.** 12.30: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 14.30: Magyar hirek. 14.50—15: Lemezek. 19: Magyar müsor. 19.30: Lemezek. 19.55: Magyar hirek. 20.10: Falusi fuvószenekar. — **Königsberg.** 7.20: SS-zenekar. 12.30: A danzigi állami szinház zenekara. 14.05: Katonadalok és indulók lemezeken. 17: Szórakoztató zene. 20.20: Händel virtuóz müvei orgonán. 21.10: Brahms: D-moll hegedüszonáta. 22: Vidám est Neudenburgból. 24: Kis rádiózenekar. — **Leipzig.** 13: Szórakoztató zene. 15.10: Népdallemezek. 18: Albeniz és Granados spanyol táncai. 19.20: Haydn: Német táncok. Utána: Népdalok. Schubert: Skót táncok. Ländler. Utána: Népdalok. Haydn: Német táncok. — 22: Operettest Drezdából. Utána: Tánczene dalokkal. — **Milano.** 12.30: Trió. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Citerazenekar. Közben: 14.30: Lemezek. 18.10: Carimelli Renáta hegedül, Seppili N. zongorázik és de Vincenzi Rita énekel. 21.45: Háromfelvonásos vigjáték. Utána: Lemezek. — **Pozsony.** 13.15: Lemezek. 13.25: Lemezek. 18.20: Lemezek. 18.40: Pollák J. hegedül. 19: Magyar müsor. 20.10: Szlovák és cseh szerzők jazz-müvei. 23.30: Lemezek. **Varsó.** 7.45: Egyházi ének, lemezek. 13.10: Jazz. 14.05: Huszonöt perc Magyarországon (lemezek). 17: Rádióutazás a világon át, hangnapló. 18.35: Dinicu-zenekar lemezeken. 19.15: A katovicei vasutasok zenekara. 20.30: Éneknégyes. 21: Könnyü lemezek. 22.40: Platt énekesnő előadása. 23.15: Vendéglői tánczene.

Kezdődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviseletétől:

Künstler utazási és vizumirodától

Arad, Bul. Reg. Maria 24.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés ára 10 szóig csupán 20 lei. Minden további :-: szó 2 lei. :-:

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

SZERÉNY URIASSZONY megismerkedne vidéki uriemberrel. Levelet „Melegfészek" jeligére az Aradi Közlöny kiadójába. 4273

„Jópajtásnak" levele van az Aradi Közlöny kiadójában. 4274

„Kellemes otthon" jeligére levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 4275

„Tubarózsa" jeligére levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 4276

„Gyöngyikének" levele van, kérem sürgősen átvenni az Aradi Közlöny kiadójában „Fiatalember 29,700". 4279

ALKALMAZÁS.

Vidékre menne gyermek mellé intelligensebb nő, ki háztartásban is segédkezne. Leveleket a fiókkiadóhivatalba „Vidéki" jeligére. 4289

Megbizható bejárónőt keresek délelőtre. Cim: Glück, Str. Muciu Scaevola 36., gázgyárral szemben. 4287

Jóbizonyitvánnyal rendelkező főznitudó mindenes október 15-re felvétetik. Str. Greceanu 6. — Jelentkezni: ½2—3 között. 4277

LAKÁS.

NÉGYSZOBÁ, fürdőszobás, parkettás lakás november 1-re kiadó. Str. Bariţiu 9., I. emelet. 4287

Különbejáratu butorozott szoba. fürdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. em. 4022

KÜLÖNBEJARATU butorozott szobát fürdőszobával központban keresek. Cimeket „Csinos" jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4280

Str. Closca 11. sz. alatt

3 szobából álló lakás előszobával, fürdőszobával, fütéssel, **november 1-re kiadó.** Ügyvédnek vagy orvosnak nagyon alkalmas. 4278

SZEP kétszobás, fürdőszobás tiszta lakás november 1-re kiadó. Str. Brancovici 3. szám. 4285

Kiadó

Bulev. Dragalina 4. sz. házban (a Kulturpalotával szemben) 4 szobás modern lakás. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADÓ butorok. Fehér és barna ágyak, ruhaszekrények. Col. Paulian 5—7., ajtó 1., liget mellett. 4288

Kiadó kétszoba, konyha, előszobás lakás, az előszoba konyhának is használható. Piata Luptei 19.

PEDIGRÉS 3 hónapos skót terrierkan eladó. Ötvenesi kastély Arad 3. 4208

PUHA ÓLOM megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13. 4063

Ólmot, használtat állandóan veszek. Németh, Str. Grigorescu 3—4. Liget mellett. 4144

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

25.000 Leies Bánáti Bankbetét 50%-ra eladó. Dna Balasa 186. 4258

Diszfenyők

ezüstös és sötétzöld, valamint szürke, aranysárga tarkalevelüek. Oszlopalaku taxus sok válfaja. Buxusok sok fajban és nagyságban. Azonkivül számtalan örökzöld és évelő növény. Clematis sok szinben, Fenti növények legjobb kiültetési ideje már most, a korai ősz. Megrendeléseket köszönettel elfogad: 3881

SZABÓ faiskola. Pancota.

ÜZLETEK.

Korzó oldalán vagy a Str. Bratianu elején november 1-re üzlethelyiséget keresek. Cimet a kiadóhivatalba kérek. 4386

INGATLAN.

Alkalmi házeladás!

Aszfaltozott Str. Dorobanţi-uccában sarok magánház 2 szobás lakással szép telekkel, vizvezetékkel, aptóbusz megállónál. áron alul 120,000 Lejért sürgősen eladó.

Kizárólagos megbizott: Kiss Lajos „Uranul" irodája, városházával szemben sarokház, Str. Horia 2. szám, II. emelet. 4284

KÜLÖNFÉLÉK.

Impotenciáknál, szexuális zavaroknál azonnali garantált segitség. „Laboratorium" Brasov, Str. Bratianu 64. Válaszbélyeget! 4040

ELVESZETT „Lord" névre hallgató 1 éves farkaskutyám. Megtaláló vagy hollétéről értesitő megfelelő jutalomban részesül. Gh. Bucuiescu, Arad törvényszék III. sectio.

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda Budapest Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.— pengőért